

De kleine horen

De profeet Daniël geeft ons vanuit verschillende oogpunten een beschrijving van de vier grote wereldrijken: Babylonië, Medo Perzië, Griekenland en het Romeinse rijk.

Het **Babylonische rijk** dat in het grote beeld van Daniël 2 het gouden hoofd vertegenwoordigde en in Daniël 7 een leeuw met twee vleugels, werd in de dagen van Daniël ten einde gebracht.

In het grote beeld van Daniël 2 wordt **Medo Perzië** voorgesteld door de borst en de beide armen van zilver en in Daniël 7 door een beer die zich op de ene zijde oprichtte. En in Daniël 8 vinden wij dit wereldrijk voorgesteld door een ram met twee horens waarvan de ene hoger was dan de andere.

De koperen buik van het grote beeld, beschreven in Daniël 2, wijst op **Griekenland** terwijl dit rijk in Daniël 7 wordt voorgesteld door een panter met vier vleugels en vier koppen. In Daniël 8 treffen wij dit wereldrijk aan in de vorm van een geitebok met een grote horens die

afbrak en waarvoor er vier in de plaats kwamen.

Van het beeld uit Daniël 2 vormen de ijzeren benen het **Romeinse rijk** en de voeten met de tien tenen van ijzer vermengd met leem wijzen op de verdeling en ontwikkeling tot het einde. In Daniël 7 wordt het Romeinse rijk gesymboliseerd met een schrikwekkend beest met tien horens en de ontwikkeling van een kleine

horen die zich tegen de Allerhoogste verheft, kenmerkt de tijd tot het einde. In Daniël 8 wordt deze macht eveneens door de ontwikkeling van een horen weergegeven, die klein begon, en die zich onder meer tegen de Vorst van het heir groot maakte en tot de tijd van het einde zijn invloed laat gelden.

De kleine horen, beschreven in Daniël 7, wordt vrij algemeen gezien als de macht van het heidens en geestelijk Rome. En hoewel er in Daniël 8 eveneens sprake is van een horen die klein begon en zich groot maakte, en er in beide hoofdstukken duidelijke raakpunten van overeenkomst zijn tussen deze beide kleine horens, wordt de vervulling in Daniël 8 echter niet altijd toegepast op de macht van het Romeins en geestelijk Rome maar gezocht in de heerschappij van Antiochus Epiphanes, die één van de vier horens vertegenwoordigde waarin het Griekse Rijk uiteen viel. Maar kunnen we, voor de horen uit Daniël 8, die klein begon, inderdaad in plaats van de macht van Rome, een andere macht invullen?

Laten we nauwkeurig nagaan wat de profeet ons duidelijk maakt. We lezen in Daniël 8:8, 9: *“De geitebok nu maakte zich bovenmate groot, maar toen hij machtig werd, brak de grote horen af, en vier opvallende horens rezen in diens plaats op, naar de vier windstreken des hemels. En uit één daarvan kwam weer een horen voort, die klein begon, maar die zeer groot werd tegen het Zuiden, tegen het Oosten en tegen het Sieraad...”*

De geitebok met de grote horen die afbrak en waarvoor vier opvallende horens in zijn plaats kwamen te staan wijst, volgens de verzen 21 en 22, op Griekenland met Alexander de Grote als de eerste koning die op het toppunt van zijn macht stierf en wiens rijk in vier koninkrijken uiteen viel. Kwam deze vierdeling dadelijk tot stand? Alexander stierf in 323 v. Chr. te Babylon en de geschiedenis geeft aan dat het grote Griekse Rijk na een bloedige strijd tenslotte na de slag te Ipsos in 301 voor Christus in vier zelfstandige koninkrijken uiteen is gevallen: vier Diadochen rijken, geregeerd door vier generaals:

Kassander regeerde over Macedonië.

Lysimachus over Thracië en Klein Azië

Seleucus over Syrië en Babylon

Ptolemaeus over Egypte, Phoenicië en Palestina.

De grote horen brak af *“en vier opvallende horens rezen in diens plaats op, naar de vier windstreken des hemels. En uit één daarvan kwam weer een horen voort, die klein begon maar die zeer groot werd...”* vs. 8, 9. Kwam deze horen uit één van de vier horens voort of verscheen deze nieuw opkomende macht uit één van de vier windstreken? In het Hebreeuws kan *‘uit één daarvan’* verwijzen naar *‘windstreken des hemels’* aangezien er sprake is van een grammaticale parallel. Het woordje *‘één’* is vrouwelijk en *‘daarvan’* mannelijk, overeenkomend met

‘windstreken’ vrouwelijk en ‘hemels’ mannelijk. Toch verklaren velen dat deze nieuwe macht niet uit één van de windstreken maar uit één van de vier horens is voortgekomen en zij wijzen dan op de macht van Antiochus Epiphanes.

Rome

Wanneer wij de horen, die klein begon, toepassen op Rome, dan is er vanzelfsprekend geen probleem wanneer Daniël duidelijk maakt dat deze nieuwe opkomende macht uit één van de vier windstreken is gekomen. Maar wanneer Daniël duidelijk maakt dat de nieuwe horen uit één van de vier opvallende horens kwam, dan zien velen, wat de opkomende macht van Rome betreft, een heel groot probleem omdat Italië, met de stad Rome, buiten de officiële grenzen van het Griekse Rijk lag en daarom niet tot één van de vier rijken gerekend kan worden waarin het grote Griekse rijk uiteen is gevallen. En zo zou er eenvoudig niet ronduit kunnen worden gezegd dat Rome uit één van de vier horens is voortgekomen. Maar of we nu de macht van Rome zien als komend uit één van de vier windstreken of uit één van de vier horens, geeft, gelet op de uitleg die de engel Gabriël geeft, geen probleem, want beide toepassingen blijken mogelijk.

Evenals het grote Griekse rijk niet onmiddellijk in vier delen uiteen is gevallen, maar pas na verloop van enige jaren, zo is ook de horen, die klein begon, niet dadelijk uit één van de vier horens voortgekomen maar pas na verloop van een aantal jaren. Dat er eerst een aantal jaren zijn verlopen wordt uitdrukkelijk in de uitleg in Daniël 8:22, 23 duidelijk gemaakt want we lezen: *“En dat die afbraak en er vier in zijn plaats kwamen te staan: vier koninkrijken zullen uit het volk ontstaan, doch zonder zijn kracht. En in het laatst van hun koningschap, als de boosdoeners de maat hebben volgemaakt, zal er een koning opstaan, hard van aangezicht en bedreven in listen.”*

Duidelijk wordt aangegeven dat de nieuwe vorst of macht, die hard en listig is, zal opstaan in het laatst van het koningschap van de vier koninkrijken. De horen, die klein begon, komt dus pas in beeld **aan het eind** van de vier koninkrijken. En hoe was de situatie toen op dat moment? Kon toen worden gezegd dat deze macht uit één van de vier is voortgekomen? Zo ja, dan zou deze macht zich van tevoren van één van hen meester hebben moeten maken.

Wanneer wij de geschiedenis nagaan dan blijkt dat er reeds omstreeks 500 voor Christus invloedrijke Griekse steden waren gesticht op Sicilië en in Zuid Italië. Deze Griekse staten droegen de algemene naam ‘Magna Graecia’ - ‘Groot Griekenland.’ Zo was er in Italië al vroeg sprake van Griekse invloed en beschaving. En toen het Griekse Rijk in vier koninkrijken werd verdeeld kreeg

Kassander het Macedonische deel waartoe ook de vele Griekse nederzettingen langs de Middellandse zee behoorden, inclusief die in Italië.

Toen het gezag van de Romeinen in Italië steeds verder groeide, begonnen de Grieken in Zuid Italië zich zorgen te maken. Daarom lieten ze een leger uit Griekenland overkomen, aangevoerd door Pyrrhus, een bekwaam veldheer die een groot bewonderaar was van Alexander de Grote. Bij de derde veldslag in 275 v. Chr. werd Pyrrhus door de Romeinen definitief verslagen. De Griekse steden kwamen onder Romeins gezag en Rome werd heer en meester in Italië. Een klein begin was gemaakt. Rome had zich nu een deel van de Macedonische horen eigen gemaakt.

Rome ontwikkelde zich *“uit een groep eenvoudige dorpen bij de Tiber tot het leiderschap van het Middellandse Zeegebied en landen daarbuiten. Rome was de grootste erfgenaam van Griekenland...”* Bronnen van onze beschaving dl. 5, p. 10.

Rond 200 v. Chr. raakte Rome opnieuw slaags met de Macedonische horen en drie jaren later zegevierden de Romeinen over dit gebied in de slag te Cynocephalae in de nabijheid van Scotussa. Het gezag en de invloed van Rome strekte zich nu duidelijk over één van de vier delen van het grote Griekse rijk uit waarover Alexander de Grote had geregeerd.

Uit de Macedonische horen begon zich nu een nieuwe horen te ontwikkelen, die weliswaar klein was begonnen maar gedurig in macht toenam en steeds krachtiger optrad en die na verloop van tijd ook de andere delen, ‘in het laatst van hun koningschap’, vs. 23 geheel onder zijn heerschappij bracht, zodat deze horen ‘zeer groot’ werd.

Na de slag te Pydna in 168 v. Chr., die meestal gezien wordt als het startpunt van Rome’s wereldheerschappij, werd het gezag over Macedonië verstevigd en in 146 v. Chr. volkomen gemaakt door dit deel tot een Romeinse provincie te verklaren. En daarna volgden ‘in het laatst van hun koningschap’ de andere rijken in de periode van 65-30 v. Chr.

Samenvattend kunnen we zeggen dat Rome vele jaren lang in de steeds weer opnieuw strijdende en kibbelende hellenistische landen van het oude grote Griekse rijk als scheidsrechter is opgetreden. De verschillende staten konden geruime tijd hun beperkte zelfstandigheid en onafhankelijkheid behouden en hun eigen zaken blijven regelen, maar de voortdurende opstandigheid tegen de richtlijnen van de Romeinse belangen had na verloop van tijd tot gevolg dat Rome hun heerschappij tenslotte hardhandig tot een einde bracht en Romeinse stadhouders aanstelde. In 65 v. Chr. werd het Seleucidische rijk ingelijfd.

Palestina in 63 v. Chr. en Egypte werd in 30 v. Chr. tot een Romeinse provincie gemaakt.

En zo verscheen Rome, zoals de profeet Daniël had voorspeld, ‘in het laatst van hun koningschap’ als een harde, listige en krachtdadige macht op het toneel en ze werden allen volkomen onderworpen en het Romeinse rijk werd in de laatste eeuw voor Christus tot een grote wereldmacht.

De macht van Rome, ‘die klein begon’ vs. 9 maar die tenslotte met bruto geweld optrad ‘in het laatst van hun koningschap’ vs. 23 en hun heerschappij ten einde bracht vanuit de eerder overwonnen Macedonische horen, werd daardoor ‘zeer groot tegen het Zuiden (Egypte) tegen het Oosten (Syrië) en tegen het Sieraad’ (Palestina, Cf., Ez. 20:6) vs. 9 en blijkt daarmee volkomen te beantwoorden aan de historische kenmerken die de profetie aan deze macht toeschrijft.

G. H. Pember schrijft: *“Juist na de verschijning van de vier horens, zag Daniël een kleine horen uit één van hen voortkomen en zeer groot worden. Was het visioen aan ons gegeven zonder uitleg, dan konden we hebben verondersteld dat dit laatste wijst op een vorst, of staat voortkomend uit één van de vier koninkrijken niet lang na hun vestiging. Maar de uitleg van de engel maakt duidelijk dat de macht die er door voorgesteld wordt niet eerder zal verschijnen dan ‘in het laatst van hun koningschap.’ Vandaar dat we begrijpen dat het visioen op dit punt overstapt naar de tijd van het einde, waarmee, zoals we tevoren hebben gezien, het voornamelijk te maken heeft. Welnu, alle vier koninkrijken gingen stuk voor stuk op in het Romeinse rijk voor de geboorte van Christus... de overwinnende Romeinen hadden de kracht van Griekenland en erkenden haar superioriteit op intellectueel gebied; en Paulus in zijn brief aan hen, verdeeld de gehele heidense wereld in Grieken en Barbaren. Want dit onderscheid dat oorspronkelijk betekende Grieken en vreemdelingen, was, vanwege Griekse invloed op de wereld, niet zo zeer een aanduiding van nationaliteit geworden, dan wel een kenmerk van cultuur. En zo werden de Romeinen zelf als Grieken gerekend omdat zij in hun rijk de taal en cultuur van de Grieken hadden opgenomen en daarvan doordrenkt waren.”*

“In het voorgaande visioen [Dan. 7] komt er ook een kleine horen tevoorschijn tussen de tien horens van het vierde beest... De morele kenmerken van deze beide machten zijn precies hetzelfde. Beide zijn gewelddadige en godslasterlijke onderdrukkers van Gods volk; beide durven de hemelse machten te trotseren: de Allerhoogste en de Vorst der vorsten. Beide beslaan dezelfde tijdsperiode: want de horen uit het zevende hoofdstuk blijft bestaan tot Christus komt om het Koningschap op te richten; terwijl de horen uit het achtste hoofdstuk voorspoedig zal zijn tot het laatst van de gramschap, evenzo eindigend door de

verschijning van de Here. Beide worden buitengewoon groot op aarde en vernietigen schrikwekkend; en tenslotte worden beide verdelgd door directe tussenkomst van God.” The Great Prophecies, p. 98, 99, 100., 102.

En Abel Pearson verklaart over deze kleine horen welke uitnemend groot werd: *“Want nadat de Romeinen de Grieken hadden overwonnen en de Macedonische gebieden onder de voet waren gelopen en hun armen over bijna de wereld hadden uitgestrekt, bouwde de Romeinse keizer Constantijn Constantinopel, op of bij Byzantium, en maakte het de zetel van het Romeinse rijk.”* A Dissertation on the Prophecies, p. 343. Byzantium, gelegen aan de monding van de Thracische Bosporus, werd in 330 door Constantijn de Grote, onder de naam ‘Roma Nova,’ tot hoofdstad van het Romeinse rijk verheven. Dit gaf in zekere zin een vrije hand aan de bisschop van Rome, wiens macht zich weldra zou ontplooiën. *“Het liet, bovendien, de bisschop van Rome in de oude hoofdstad als de meest aanzienlijke persoonlijkheid, naar wie het Latijns sprekende Westen steeds met eerbied opzag, in een in het oog springende staat achter, wat temeer toekomstige invloed mogelijk maakte...”* W. Walker, A Hist. of the Christ. Church, p. 112, 113.

Gedurende de Middeleeuwen droeg Byzantium de naam Constantinopel en na de verovering door de Turken in 1453 werd de stad Istanboel genoemd.

De grootheid van Rome reikte tot aan het heir des hemels en deed van de sterren van het heir ter aarde vallen en vertrapte ze. vs. 10. Wie worden er bedoeld met de sterren van het heir des hemels? De Schrift maakt duidelijk dat de levenswandel van een christen in de hemelen is. Fil. 3:20 St.vert. Zij zijn burgers van een hemels rijk en zij worden vergeleken met de sterren des hemels. Hebr. 11:12.

Diverse Romeinse keizers vervolgden de christenen en velen werden gedood en onder het geestelijke Rome werden door de eeuwen heen eveneens talloze slachtoffers gemaakt. Zelfs tegen de Vorst van het heir maakte Rome zich groot en Hem werd het dagelijks offer ontnomen en zijn heilige woning werd neergeworpen. vs 11. De Romeinse stadhouder Pilatus veroordeelde Jezus en Romeinse soldaten kruisigden Hem. Rome bracht de offerdiensten ten einde toen Jeruzalem door Titus werd verwoest en de tempel in vlammen opging.

Hemelse tempel

Een eredienst werd in overtreding ingesteld tegenover het dagelijks offer; en hij wierp de waarheid ter aarde en wat hij ook deed gelukte hem. vs 12. Geestelijk Rome heeft de dienst van Christus, die Hij op grond van Zijn offer in de hemelse tempel uitoefent, krachteloos gemaakt door de instelling van een eigenmachtige eredienst, die niet in overeenstemming is met Gods Woord der Waarheid.

Voor een juist begrip van Daniël 8 is het uitermate belangrijk dat wij een duidelijk en waarheidsgetrouw beeld hebben van onze verlossing in Christus en van de dienst die Hij voor ons verricht in de ware, hemelse tabernakel.

De Bijbel leert ons dat het een **hoofdzaak** is dat wij Christus als Hogepriester hebben die is gezeten ter rechterzijde van de troon der majesteit in de hemelen, de dienst verrichtende in het heiligdom, in de ware tabernakel, die de Here opgericht heeft, en niet een mens. Hebr. 8:1, 2. Christus blijft in eeuwigheid en Hij heeft daardoor een priesterschap dat op **geen ander** kan overgaan. Hebr. 7:24. Hij is omgord met macht en gezag; Hij is gezeten ter rechterzijde van de troon der majesteit. Christus schiet niet te kort om te kunnen verlossen. Hij is in staat om volkomen te behouden wie door Hem tot God gaan. Hebr. 7:25. Hij is met Zijn eigen bloed, eens voor altijd binnengegaan in het heiligdom waardoor Hij een eeuwige verlossing verwierf. Hebr. 9:12.

Maar heeft Christus niet bij Zijn sterven op Golgotha de verzoening tot stand gebracht en een eeuwige verlossing verworven? De tekst leert ons onbetwist dat Hij een eeuwige verlossing heeft verworven doordat Hij op grond van Zijn eigen vergoten bloed eens voor altijd is binnengegaan in het heiligdom. De eeuwige verlossing werd in het heiligdom verworven; in de ware hemelse tabernakel. Op Golgotha werd het volmaakte offer gebracht en in het hemelse heiligdom kwam de eeuwige verlossing tot stand. Ook in de aardse tempeldienst, die een schaduw was van de hemelse, werd het bloed, om verzoening te doen, gebracht in het heiligdom. Lev. 6:30. Golgotha is de offerplaats en het heiligdom de plaats van verzoening waar de verlossing wordt verkregen.

Toen Jezus aan het kruis uitriep: ‘Het is volbracht’ was toen alles van Gods verlossingsplan ten einde gebracht? Was er, toen Christus stierf, sprake van een volkomen verzoening met een eeuwige verlossing? Paulus schrijft: *“En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden. Zo zijn dan ook verloren, die in Christus ontslapen zijn.”* 1 Cor.15:17, 18.

Wanneer wij voor volkomen verzoening en verlossing niet verder gaan dan het kruis van Christus, dan is ons geloof tevergeefs. Ondanks dat Christus gestorven is, zijn dan onze zonden niet verzoend en ook is er dan al evenmin sprake van een eeuwige verlossing, want die in Christus zijn ontslapen zijn verloren. Het is duidelijk dat het eindpunt van onze verzoening en verlossing niet op Golgotha werd bereikt. Slechts het offer werd daar gebracht. Maar daarmee was de dood niet overwonnen en de dienst in het heiligdom niet volbracht, waardoor Christus een eeuwige verlossing verwierf.

De Bijbel geeft verder te kennen dat Christus *“is overgeleverd om onze overtredingen en opgewekt om onze rechtvaardiging.”* Rom. 4:25. Om onze overtredingen werd Christus doorboord en om onze ongerechtigheden werd Hij verbrijzeld. Jes. 53:5. Christus werd overgeleverd om voor onze overtredingen te sterven. Hij droeg onze straf toen Hij stierf. Maar om ons te rechtvaardigen werd Hij opgewekt. Christus leeft! Ja, Hij leeft om voor ons te pleiten! En doordat Hij altijd leeft om voor ons te pleiten, kan Hij een ieder volkomen behouden die door Hem tot God gaan. Hebr. 7:25. Door de dienst van Christus in het hemels heiligdom wordt de berouwvolle gelovige, die door Hem tot God gaat, gerechtvaardigd en daardoor volkomen behouden. De dienst van Christus in het hemels heiligdom is voor ons behoud even noodzakelijk als Zijn verzoenend sterven op Golgotha. Paulus maakt dit opnieuw duidelijk door te schrijven: *“Want als wij, toen wij vijanden waren, met God verzoend zijn door de dood zijns Zoons, zullen wij veel meer, nu wij verzoend zijn, behouden worden, doordat Hij leeft...”* Rom. 5:10. Door de dood van Christus zijn wij verzoend. En wij zijn behouden doordat Hij leeft. En de Schrift getuigt verder dat Hij leeft om voor ons in het hemels heiligdom te bemiddelen. Hij pleit voor ons en Hij rechtvaardigt ons, opdat wij volkomen behouden kunnen worden met een eeuwige verlossing.

Hemels gericht

In dat verband spreekt Daniël 7:9, 10 over een hemelse rechtszitting waarbij de boeken geopend worden, terwijl in Daniël 8:14 de reiniging van het hemels heiligdom ter sprake wordt gebracht. Het oordeel vindt plaats op grond van wat in de boeken geschreven staat. Opb. 20:12.

Voor alle mensen geldt dat zij Gods geboden dienen te onderhouden want elke daad zal in het gericht komen, hetzij goed, hetzij kwaad. Pred. 12:13, 14. En als wij kwaad hebben gedaan, door te zondigen, dan wordt ons verzekerd dat wij een voorspraak bij de Vader hebben, Jezus Christus, de rechtvaardige, die een verzoening is voor onze zonden. 1 Joh. 2:1.

De Schrift maakt ons, in vergelijk met de aardse tempel, precies duidelijk hoe wij het proces van oordeel, verzoening en reiniging in de hemelse tempel moeten verstaan. We lezen: *“En nagenoeg alles wordt volgens de wet met bloed gereinigd, en zonder bloedstorting geschiedt er geen vergeving. Noodzakelijk moesten dus hiermede de afbeeldingen van de hemelse dingen gereinigd worden, maar de hemelse dingen zelf met betere offeranden dan deze. Want Christus is niet binnengegaan in een heiligdom met handen gemaakt, een afbeelding van het ware, maar in de hemel zelf, om thans, ons ten goede, voor*

het aangezicht Gods te verschijnen; ook niet om Zichzelf dikwijls te offeren, gelijk de hogepriester jaarlijks met ander bloed dan het zijne in het heiligdom gaat, want dan had Hij dikwijls moeten lijden sinds de grondlegging der wereld; maar thans is Hij eenmaal, bij de voleinding der eeuwen, verschenen om door zijn offer de zonde weg te doen. En zoals het de mensen beschikt is, eenmaal te sterven en daarna het oordeel, zo zal ook Christus, nadat Hij Zich eenmaal geofferd heeft om veler zonden op Zich te nemen, ten tweede male zonder zonde aanschouwd worden door hen, die Hem tot hun heil verwachten.” Hebr. 9:22-28.

Duidelijk geeft de Schrift hier aan dat niet alleen de aardse tempel maar ook de hemelse moest worden gereinigd en wel met betere offeranden. Zoals de hogepriester eenmaal per jaar met bloed in het heiligdom is gegaan, zo is ook Christus eenmaal, bij de voleinding der eeuwen, in het ware heiligdom binnengegaan om ons ten goede voor God te verschijnen om door zijn offer de zonde weg te doen en daarmee de reiniging tot stand te brengen.

Vervolgens is er dan sprake van een parallel: Zoals het de mensen beschikt is éénmaal te sterven en daarna het oordeel, zo is het ook in Gods verlossingsplan beschikt dat Christus onze plaats zou innemen en eenmaal, met veler zonden beladen, zou sterven en daarna het oordeel waarin Christus de zonde wegdoet en waarop Hij daarna zonder zonde zal verschijnen voor diegenen die hem tot hun heil verwachten, die dan eveneens gereinigd en zonder zonde met Hem zullen verschijnen in heerlijkheid.

Door het ene offer van Christus zijn zij, die Hem gehoorzaam en berouwvol hebben aangenomen en getrouw in Hem blijven, voor altijd volmaakt. Het ene offer van Christus is volkomen toereikend en hoeft niet telkens te worden herhaald. *“Want door één offerande heeft Hij voor altijd hen volmaakt, die geheiligd worden.”* Hebr. 10:14. In Christus zijn zij bekleed met Zijn volmaakte gerechtigheid en geroepen om een geheiligd leven te leiden. Zij worden daartoe uitgenodigd om met vrijmoedigheid in te gaan in het heiligdom door het bloed van Jezus, langs de nieuwe en levende weg, die Hij ons ingewijd heeft. vs 19, 20.

We mogen dankbaar terugzien op het offer dat voor ons is gebracht, hoewel we voor onze eeuwige verlossing niet bij het kruis kunnen blijven stilstaan. Het kruis is niet het eindpunt van het verlossingsplan. Door Gods genade mogen wij Christus als onze Verlosser volgen in Zijn opstanding. Wij mogen Hem volgen als onze hemelse Middelaar die altijd leeft om voor ons te pleiten. Hij is ons voorgegaan om ons ten goede de dienst te verrichten in het hemels heiligdom. De apostel noemt dat geen bijzaak maar de hoofdzaak van het onderwerp. Wij mogen Hem volgen, ja, met vrijmoedigheid mogen wij langs de nieuwe en levende weg binnengaan in het ware heiligdom. Dáár is de hoop die voor ons

ligt en die wij als een anker der ziel hebben dat veilig en vast is en reikt tot binnen het voorhangsel waarheen Jezus voor ons als voorloper is binnengegaan en dienst voor ons doet. Hebr. 6:18-20. Dát is de hoofdzaak van het onderwerp. De aandacht van Gods kinderen dient daarom gericht te zijn op het hemels heiligdom waar Christus als onze hogepriester dienst voor ons doet en waar voor onze ziel het vaste geloofsanker van de hoop die voor ons ligt is te vinden.

Onwaarachtige eredienst

De eredienst die door geestelijk Rome in overtreding werd ingesteld tegen-over de dagelijkse tempeldienst van Christus omvat onder meer de biecht aan aardse priesters, terwijl de Schrift duidelijk maakt dat Christus onze hogepriester is en op gelijke wijze als wij is verzocht geweest en met onze zwakheden meevoelt en bovendien een priesterschap heeft dat op **geen ander** kan overgaan. Daarom mogen wij met vrijmoedigheid tot Hem gaan opdat wij barmhartigheid, genade en hulp ontvangen van de troon der genade. Hebr. 4:15, 16. 7:24.

Ook het gedurig misoffer is in overtreding ingesteld, daar Christus Zichzelf **eens voor altijd** ten offer heeft gebracht en **eens voor altijd** in het heiligdom is binnengegaan waardoor Hij een eeuwige verlossing verwierf en wij **eens voor altijd** door Zijn offer zijn geheiligd. Na **één offer** voor de zonden te hebben gebracht, is Hij voor altijd gezeten aan Gods rechterhand. Door **één offerande** heeft Hij **voor altijd** hen volmaakt, die geheiligd worden. Hebr. 7:27. 9:12. 10:10-14.

Door de biecht, het misoffer en het aanroepen van heiligen wordt de dienst van Christus in het hemels heiligdom aangetast en krachteloos gemaakt. In plaats dat de blik gericht wordt op onze hemelse hogepriester gaat de aandacht uit naar aardse priesters die Christus niet als zodanig kunnen vertegenwoordigen omdat Zijn priesterschap op geen ander kan overgaan. In plaats van vrijmoedig toegaan tot de troon der genade wordt het heil in de biechtstoel gezocht en bij overleden en zalig verklaarde heiligen. En hoewel Christus eens voor altijd werd geofferd wordt Hij in de dienst der overtreding steeds weer opnieuw ten offer gebracht. Geestelijk Rome *‘wierp de waarheid ter aarde, en wat hij ook deed, gelukte hem.’* vs 12. De onwaarachtige dienst der overtreding heeft wereldwijd ingang gevonden. *‘En op ontstellende wijze zal hij verderf brengen, en wat hij onderneemt zal hem gelukken; machtigen zal hij verderven, ook het volk der heiligen.’* vs 24.

De macht van Rome, zowel wereldlijk alsook geestelijk, heeft veel verderf gezaaid, zonder dat haar macht te stuiten was. Wrede vervolgingen vonden niet alleen plaats onder de Romeinse keizers maar ook onder de Roomse pausen. Vorsten en koningen bogen zich nederig terneer voor het gezag van Rome en het

pausdom bevestigde of verdierf hun macht. En zij die haar onschriftuurlijke dienst der overtreding tegen stonden en getrouwe navolgers waren van Gods waarachtig Woord, werden op ontstellende wijze vertrap, gemarteld en gedood. Maar Gods waarheid zal tenslotte zegevieren en Gods getrouwe volgelingen zullen overwinnen. Gods heiligdom zal na twee duizend driehonderd avonden en morgens gereinigd worden en in rechte staat worden hersteld vs 14 en de afvallige macht die zich tegen Christus en Zijn volk gekeerd heeft, zal tenslotte zonder mensenhanden vernietigd worden. vs 25.

Antiochus Epiphanes

Opmerkelijk is dat ons wordt verzekerd *'dat het gezicht doelt op de tijd van het einde'* vs 17. dat bekend gemaakt wordt wat geschieden zal in het laatst van de gramschap; *'want het doelt op het tijdstip van het einde.'* vs 19. dat het gezicht van de avonden en morgens waarheid is en verborgen wordt gehouden, *'want het ziet op een verre toekomst.'* vs 26. Niemand hoeft daarom in onzekerheid te verkeren aangaande een juiste toepassing van dit gezicht. Wanneer uitdrukkelijk wordt gesteld dat het gezicht doelt op de eindtijd en ziet op een verre toekomst, dan kan de juiste toepassing en vervulling van het gezicht eenvoudig niet naar waarheid worden beperkt tot de periode van Antiochus Epiphanes die slechts 11 jaren van 175-164 v. Chr. regeerde en wiens macht zich allerminst tot de tijd van het einde heeft uitgestrekt. Hij kan onmogelijk de volledige vervulling van de kleine horen zijn, die zeer groot werd vs 9 want deze vorst heeft zich eenvoudig niet zeer groot gemaakt. Hij regeerde slechts ondergeschikt en onderworpen aan de macht van Rome. Ook kwam hij niet als een nieuwe macht op het toneel. Hij maakte rechtmatig deel uit van één van de vier **bestaande** horens en kwam daarom niet apart als een vijfde opmerkelijke andere nieuwe horen tevoorschijn. Hij vormde geen nieuw bewind of ander koninkrijk en vestigde geen nieuwe heerschappij want hij was slechts de voortzetting van één van de vier reeds bestaande horens.

We lezen dan ook: *"Het visioen is geen profetie over Antiochus Epiphanes: de kleine horen is een andere, meer schrikwekkender vervolger..."* Pember, The Great Prophecies, p. 94. En W. Kelly schrijft *"dat het tenslotte inderdaad slechts maar voor een heel klein deel is dat hij [Antiochus] aan de vereisten van de profetie beantwoordt..."* The Great Prophecies of Daniel, p. 142. Een vermaard wetenschappelijk geleerde en bijbelgelovige, Isaac Newton, die sinds zijn twaalfde jaar was geboeid door het boek Daniël, geeft een duidelijke opsomming van feiten waarom Antiochus niet als de vervuller van de profetie kan worden gezien. Hij schrijft: *"Deze laatste horen wordt door sommigen gehouden voor Antiochus Epiphanes, maar dat is niet erg oordeelkundig."* Observations upon the Prophecies of Daniel

and the Apocalypse of St. John, London, 1733, p. 123. Ook bisschop Thomas Newton geeft ons een heldere beschrijving en hij stelt onder meer vast: *“Zo men voor de Vorst der Vorsten... de Messias moet verstaan, dan heeft Antiochus geen deel altoos aan de vervulling dezer Voorzegging gehad, maar dezelve is alleen door de Romeinen uitgewerkt.”* Hist. en taalkundige vertoogen over de gewyde vorzeggingen, A'dam, 1768, p. 352. Tijdens de Reformatie werd deze profetie vrij algemeen toegepast op de Romeinen en pauselijk Rome als de Antichrist: *“Gruterus en anderen verstaan dit van de Antichrist en niet van Antiochus.”* The Morning Exercise against Popery, London, 1675, p. 85.

De geschiedenis geeft ook heel duidelijk te kennen dat koning Antiochus Epiphanes allerminst een groot heerser is geweest. Zo lezen wij, toen hij Egypte wilde veroveren en een Romeins gezantschap verscheen, het volgende:

“De koning ontving de gezant met kruipende vriendelijkheid en reikte hem de hand ter begroeting toe; maar Gajus Popilius keerde zich minachtend van hem af; in plaats van de hem aangeboden rechterhand aan te nemen, maakte hij de koning een senaatsbesluit bekend, waarbij van hem geëist werd, dat hij terstond met Egypte vrede sluiten en het land ontruimen zou. Bedremmeld verzocht Antiochus tijd tot beraad, ten einde de zaak met zijn vertrouwde raadslieden te bespreken. Ook zulk een billijk verzoek wees de Romeinse gezant op barse toon af; met een stok, die hij juist in de hand hield, trok hij in het zand een kring rondom de koning en zeide: “Gij moet mij een beslissend antwoord geven, dat ik de senaat overbrengen kan, voordat gij uit deze kring treedt.” De koning gehoorzaamde, hij verklaarde zich bereid om het bevel van de senaat op te volgen. Het Syrische leger verliet Egypte. Zolang Antiochus leefde was hij de nederige slaaf der Romeinen.” A. Streckfuss, De Geschiedenis der Wereld, dl. 3, p. 168.

Duidelijk blijkt dat niet Antiochus maar Rome de macht is die zich als wereldrijk zeer groot heeft gemaakt en die vervolgens als geestelijke macht tot de tijd van het einde haar invloed met groot gezag heeft laten gelden. Deze macht sluit nauwkeurig aan op alle kenmerken die de profetie ons geeft.

Grote Verzoendag

Het gezicht van de avonden en morgens over het herstel en de reiniging van het heiligdom, zoals dat in feite plaats vond op de Grote Verzoendag, wijst op een verre toekomst. vs. 14, 26. De Grote Verzoendag waarop het heiligdom werd gereinigd, gold als een dag van oordeel. Een ieder moest zichzelf onder boete en berouw op deze grote gebeurtenis voorbereiden, want de Schepper opent bij deze gelegenheid de hemelse gedenboeken, om na te gaan wie zal leven en wie zal worden uitgeroeid. Slechts éénmaal per jaar vond de tempelreiniging op de

Grote Verzoendag plaats en zo zou ook éénmaal het ware hemelse heiligdom eens voor altijd worden gereinigd en hersteld.

Daniël 7 maakt zonder tijdsaanduiding melding van een hemelse rechtszitting als een duidelijk aspect van de Grote Verzoendag, waarbij de vierschaar zich nederzet en de boeken worden geopend. vs 9, 10.

Daniël 8 spreekt over de reiniging van het heiligdom, met vermelding dat dit na verloop van 2300 avonden en morgens plaats zal vinden vs 14 en dat het gezicht doelt op de tijd van het einde vs 17 en ziet op een verre toekomst vs 26 zonder verdere informatie vanaf welk moment de 2300 dagen berekend moeten worden. Daniël was uitgeput en ziek vs 27 en kennelijk was op dat moment de verdere uitleg van de engel Gabriël te veel voor hem. We lezen dan dat de engel Gabriël op een later tijdstip terug keert om de uitleg te hervatten 9:21-22 en hij legt dan uit dat zeventig weken zijn bepaald (letterlijk: afgesneden) over het volk Israël en de stad Jeruzalem. Wanneer er sprake is van afsnijden, dan moet er wel een grotere periode zijn waarvan deze zeventig weken in mindering kunnen worden gebracht. Als wij bedenken dat in de profetie of in symbolische zin een dag voor een jaar gehouden moet worden, Ez. 4:6. Num. 14:34 zoals de meeste bijbeluitleggers aangeven, dan begrijpen wij dat de 2300 dagen in werkelijkheid 2300 jaren zijn, die ons dan inderdaad ook naar een verre toekomst verplaatsen. En van deze lange periode, die reikt tot op de tijd van het einde, kan met gemak de kortere periode van de zeventig weken, of 490 jaren, worden afgesneden.

Startpunt

Maar wat is het startpunt waarvan we de 2300 jaren en de zeventig weken, die in de profetie verder onderverdeeld worden, moeten berekenen? De Schrift geeft ons daarop antwoord: *“Weet dan en versta: vanaf het ogenblik, dat het woord uitging om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen...”* Dan. 9:25.

We moeten met de berekening dus beginnen toen verlof werd gegeven om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen. Nu zijn er in de geschiedenis vier bijzondere gelegenheden geweest, waarbij Joodse ballingen terug mochten keren naar Juda en Jeruzalem met verlof om herstelwerkzaamheden uit te voeren.

1. Het eerste jaar van Kores (Cyrus)	Ezra 1	538 v.Chr.
2. Het derde jaar van Darius Hystaspes	Ezra 6	519 v.Chr.
3. Het zevende jaar van Arthahsasta (Artaxerxes)	Ezra 7	457 v.Chr.
4. Het twintigste jaar van Arthahsasta (Artaxerxes)	Neh. 2	444 v.Chr.

Hoe kunnen wij nu weten welk jaar van deze vier mogelijkheden het juiste is om de berekening van de profetische perioden te starten? Het is zeker de moeite

waard om voldoende aandacht aan deze vraag te besteden, want er blijkt aangaande het juiste beginpunt bij sommigen veel verwarring en onduidelijkheid te zijn. Laten we de gegevens daarom zorgvuldig in oenschouw nemen.

De profetie geeft duidelijk aan dat het gaat om het verlot om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen. 9:25. En voor de vervulling daarvan denken velen meestal dadelijk en uitsluitend aan een leger Joodse bouwvakkers die met een troffel in de hand en met een berg stenen druk bezig zijn om de muren van Jeruzalem weer op te bouwen. En zo komt men al gauw tot de conclusie dat de vierde gelegenheid - het twintigste jaar van Artaxerxes, de juiste mogelijkheid is omdat daarbij duidelijk sprake is van de herbouw van de muren en van de poorten van Jeruzalem. Neh. 1, 2. Maar is deze vierde mogelijkheid wel de juiste keuze? Worden de muren of poorten met name genoemd? We lezen dat het gaat om Jeruzalem te herstellen en te herbouwen en het blijft een vraag of wij dan het herstel en de herbouw van Jeruzalem inderdaad wel zo beperkt moeten opvatten.

Wanneer wij de profeet Jesaja raadplegen, dan lezen wij: *“Ik...die tot Kores zeg: Mijn herder, hij zal al mijn welbehagen volvoeren door tot Jeruzalem te zeggen: Het worde herbouwd en de tempel worde gegrondvest...hij is het, die mijn stad herbouwen zal en mijn ballingen vrijlaten...”* Jes. 44:28. 45:13.

Opmerkelijk is dat we bij het verlot dat Kores gaf alleen maar lezen over de herbouw van de tempel en niets over de herbouw van de stad. Toch was Kores de vorst die Jeruzalem zou herbouwen en de ballingen zou vrijlaten. Hoe moeten we dit nu verstaan? Wanneer wij bijvoorbeeld lezen: *“Jeruzalem, Jeruzalem, dat de profeten doodt, en stenigt, wie tot u gezonden zijn...”* Mat. 23:37, dan blijkt duidelijk dat we onder Jeruzalem de Joodse bevolking moeten verstaan, want niet de stad Jeruzalem, maar de Joodse bevolking heeft de profeten gedood en gestenigd. En in de Psalmen staat: *“De Here bouwt Jeruzalem, Hij verzamelt Israëls verdrevenen...Hij maakt de grendels van uw poorten sterk, Hij zegent uw kinderen in uw midden; Hij geeft uw gebied vrede...”* 147:2, 13, 14. De stad wordt gebouwd doordat de verdrevenen terugkeren, en de grendels van de poorten worden sterk gemaakt door de zegen van God en de vrede die Hij geeft. Ook lezen wij: *“Doe wèl aan Sion naar uw welbehagen, bouw de muren van Jeruzalem.”* Ps. 51:20. Door de goedheid die God aan Sion bewijst, worden de muren van Jeruzalem gebouwd. Een andere Schriftplaats geeft te kennen op welke wijze wij Jeruzalem als een goed gebouwde stad moeten zien: *“Jeruzalem is gebouwd als een stad, die wèl samengevoegd is; waarheen de stammen opgaan...Want daar staan de zetels ten gerichte, de zetels van het huis van David...vrede zij binnen uw muur, rust in uw burchten...om het huis van de Here, onze God, wil ik het goede voor u zoeken.”* Ps. 122:3, 4, 5, 7, 9. Jeruzalem is goedgebouwd en wèl samengevoegd aangezien daar de zetels van gericht staan

en er recht en gerechtigheid wordt uitgeoefend, met vrede binnen haar muren en waar, om het huis Gods, het goede wordt gezocht. Dit maakt Jeruzalem tot een welgebouwde, goed samengevoegde en krachtig ommuurde stad.

In bijbels verband is er dus sprake van een bredere betekenis als het gaat om herstel en herbouw van Jeruzalem. We mogen zeker niet stellen dat wanneer de muren van Jeruzalem nu maar weer met stenen zijn hersteld en opgebouwd, dat daarmee dan aan Gods plan met Zijn volk zou zijn voldaan. Neen, Gods plan ging veel verder. God beoogde voor Zijn volk, zoals vanouds, een herstel van Zijn uitverkoren natie; een rechtsstaat in het beloofde land waar recht gesproken zou worden en waar gerechtigheid zou zegevieren, door in gehoorzaamheid te wandelen in de wegen des Heren.

Volledig herstel

Wanneer wij nu de vier mogelijkheden voor de aanvang van de 2300 jaren en de 70 weken opnieuw bekijken, dan mogen we zeker stellen dat Kores in zijn proclamatie een zeer belangrijke aanzet ten gunste van het volk heeft gegeven voor herstel en herbouw, en in het bijzonder wat betreft het huis Gods, maar dat dit verlot niet voorzag in een volledige wederopbouw van de Joodse staat en daarom slechts wijst op een beperkt herstel en als zodanig maar ten dele kan beantwoorden aan Gods plan. De tweede mogelijkheid onder koning Darius was eigenlijk niet veel meer dan een bevestiging van wat koning Kores in zijn oorkonde had bepaald, zodat ook hier geen sprake was van een volledig herstel.

De machtiging in 457 v. Chr. in het zevende jaar van koning Artaxerxes Longimanus, is veelomvattend. Ezra wordt uitgezonden om een onderzoek in te stellen naar **Juda** en **Jeruzalem**, volgens de wet Gods, die Ezra in zijn bezit had. *Ezra 7:14*. Dat was een uitgebreide opgave. Hij moest niet alleen de situatie van de stad Jeruzalem beoordelen, neen, hij moest het gehele gebied in ogeschouw gaan nemen. Nu kunnen wij ons afvragen wat de bedoeling was van dit onderzoek. Moest Ezra overal alleen maar even gaan kijken hoe alles er bij stond en dan de zaak verder maar laten voor wat het was? Dat zou niet echt zinvol zijn geweest en zeker niet in overeenstemming met Gods bedoeling. Neen, Ezra moest in opdracht van de koning **handelend** optreden, zoals duidelijk uit het geheel blijkt. Hij moest inkopen doen uit de koninklijke schatkist en hij mocht zelfs naar eigen inzicht en dat van zijn broeders, zilver en goud besteden overeenkomstig Gods wil. Dat was wel héél bijzonder! Ja, Ezra kon zelfs bij de schatbewaarders van het gehele gebied aankloppen en alles wat hij vroeg, moest stipt worden uitgevoerd. Ezra ontving zonder enige twijfel een unieke volmacht. Beter kunnen we het ons nauwelijks voorstellen. Dat dit decreet een omvangrijk effect had, blijkt vooral uit het feit dat Ezra naar de

wijsheid Gods, regeerders en rechters moest aanstellen en ook kreeg hij opdracht om Gods wet bekend te maken en er moest strikt recht worden geoeft. 7:17-26.

Deze indrukwekkende en uitgebreide machtiging van koning Artahsasta voorziet onbetwist in het herstel en de wederopbouw van de Joodse rechtsstaat als duidelijk kenmerk van Gods voornemen met Zijn volk; een volledig herstel van de Joodse samenleving, zowel godsdienstig alsook maatschappelijk.

We lezen over dit edict van Artaxerxes, die in de bijbel koning Artahsasta wordt genoemd: *“Het derde decreet, dat van Artaxerxes Longimanus, uitvoerig vermeld in Ezra 7:12-26, was van grote plechtigheid en doeltreffendheid, inhoudende niets minder dan het herstel van de Joodse staat, zowel burgerlijk als godsdienstig, en het voorzag in de eerste plaats in de wederoprichting van de aanbedding van God op gepaste wijze en luister; de priesters vrijstellend van belastingheffing; en voor de burgerlijke regering van het volk, de instelling van rechtbanken en de rechtsbedeling, overeenkomstig de wet van Mozes. Dit decreet voldoet aan alle kenmerken van de profetie, het herstel van de staat, de herbouw van de stad en de chronologische perioden die afzonderlijk worden gespecificeerd en is hier zonder twijfel als eerste bedoeld... Ezra, gelijk een andere Mozes, werd een tweede grondlegger van de Joodse staat; en zijn terugkeer met de ballingen om Jeruzalem te herstellen is het glorieus tijdstip vanwaar de zeventig weken beginnen... Het vierde en laatste edict was dat wat dezelfde Artaxerxes aan Nehemia gaf, in het twintigste jaar van zijn regering, om de muren van Jeruzalem te herstellen en te herbouwen. Tussen de beide edicten van het zevende en twintigste jaar, had de herbouw met zoveel tegenstand en haat te maken gehad, dat Nehemia veel van de versterkingen opnieuw moest uitvoeren.”* Joseph Benson's Commentary Vol. 4, p. 3319.

Het was tengevolge van de rampspoed en de smaad die de naburige vijanden over Jeruzalem en de teruggekeerde ballingen hadden gebracht, dat Nehemia naar een gunstige gelegenheid zocht om de koning verzoek te vragen om zijn broeders te Jeruzalem de helpende hand te kunnen bieden.

In een geschiedkundige bron lezen wij over de vijandelijkheden en de bittere tegenstand, waarmee Ezra en de zijnen bij de wederopbouw van Jeruzalem te kampen hadden: *“De Samaritanen kwelden de Judeeërs bij elke mogelijke gelegenheid. Ze werden tenslotte zo brutaal dat ze een open aanval op Jeruzalem deden. Sanballat voerde een leger aan tegen Jeruzalem, sloeg bressen in de muren en verbrandde de poorten en veel huizen. De leiders van Jeruzalem waren niet getraind in het voeren van oorlog. Als resultaat, was Jeruzalem opnieuw een puinhoop. De tempel, echter, bleef gespaard aangezien deze ook door de Samaritanen voor heilig werd gehouden... Voor 't moment leek Ezra's*

werk geheel ongedaan te zijn gemaakt. Juda's bestaan was in gevaar... Maar de ijver die Ezra had ontstoken zou niet zo vlug worden uitgeblust. Enkele mannen, door droefheid en zorg overmand over het noodlot dat over Jeruzalem was gekomen, snelden naar Perzië op zoek naar hulp. Ze rekenden speciaal op de bijstand van Nehemia, de schenker en gunsteling van koning Artaxerxes. Hanani, een familielid van Nehemia, beschreef hem de ontzettende verwoesting van de stad waarvan hij ooggetuige was geweest. Nehemia was geschokt door het nieuws.” Hyman E. Goldin, Universal History of Israel, Vol. 1, p. 253, 254.

De meesten bevestigen dat het derde edict in 457 v. Chr., het juiste startpunt is voor de 70 weken. Zo schrijft Cumming bijvoorbeeld: *“Dit is de meest belangrijke van de drie decreten, omdat het hen weer tot een natie maakt en correspondeert met de voorwaarden van de profetie.”* Sabbath Morning Readings, The Book of Daniël, p. 163. *“Het derde edict, waarvan ik begrijp dat dit het juiste is, werd gegeven door Artaxerxes in het zevende jaar van zijn regering... Een vierde, zoals door sommigen wordt verondersteld, werd aan Nehemia gegeven in het twintigste jaar van Artaxerxes. Maar door zorgvuldig het zevende hoofdstuk van Ezra, dat belangrijk is om te lezen, waar de machtiging aan Ezra wordt gegeven, te vergelijken met het tweede hoofdstuk van Nehemia, waar de machtiging aan Nehemia gegeven wordt, dan zult u gemakkelijk kunnen zien dat de proclamatie die aan Ezra werd gegeven vorstelijk was, algemeen en openbaar, en dat de commissie aan Nehemia verleend, een persoonlijke en particuliere opdracht was aan een individu om met grote spoed te gaan en met kloekmoedigheid dat wat Ezra was begonnen uit te voeren; en nadien treffen we beide samenwerkend aan bij de wederopbouw en het herstel van Jeruzalem, haar tempel, haar straten, in zeer moeilijke tijden, terwijl de bouwers elk in de ene hand de troffel hielden en in de andere hand de speer. Daarom betuig ik, dat de aanvangsperiode het zevende jaar van de regering van Artaxerxes was, zoals vermeld in het zevende hoofdstuk van Ezra.”* John Cumming, Lectures on the Book of Daniël, p. 384-386.

Wij lezen dat de tegenstanders van de teruggekeerde Joodse ballingen allerlei pogingen deden om het werk van opbouw en herstel zoveel mogelijk te verhinderen. Zij schreven zelfs een brief naar de koning: *“Welnu, het zij de koning bekend, dat de Judeeërs, die van u naar ons zijn opgetrokken, te Jeruzalem gekomen zijn; zij zijn bezig die oproerige en slechte stad te herbouwen; zij voltooien de bouw der muren en graven de fundamenteën uit.”* Ezra 4:12.

Sommigen beweren dat de Judeeërs geen toestemming hadden om de stad op te bouwen en dat zij dus met illegale werkzaamheden bezig waren. Zij wijzen er op dat pas wanneer de koning speciaal een officieel bevelschrift daartoe zou hebben uitgevaardigd, de stad mocht worden herbouwd en niet eerder. Maar is dit wel geloofwaardig? Is het voorstelbaar dat een welwillende koning aan een groep

ballingen verlof tot terugkeer naar hun vaderland geeft terwijl zij hun woonplaatsen niet zouden mogen herbouwen tot veilige woonoorden maar dat zij daarop jarenlang in onveilige onzekerheid zouden moeten wachten tot de koning het tenslotte belooft om daartoe een speciale vergunning te verlenen?

Geen illegaal werk

Het ligt voor de hand, vooral in oude tijden, dat wanneer men zich na verloop van tijd, opnieuw in een verwoeste plaats zou gaan vestigen, men zeker, als een vanzelfsprekende zaak, aandacht zou schenken aan een veilige omheining. Wanneer dit echter niet als vanzelfsprekend zou zijn toegestaan, zouden velen ongetwijfeld in het geheel geen lust hebben om terug te keren en een dergelijke riskante, onveilige en onzekere toekomst tegemoet te gaan. In een land met allerlei onbetrouwbare, rondtrekkende nomadenstammen, is het eenvoudig niet aantrekkelijk om in een stad te verblijven, waarvan de poorten en muren totaal zijn verwoest, zodat iedere roversbende moeiteloos toegang heeft. Stanley schrijft: *“In die dagen, kan men in die landen van ongeregeldheden liever zeggen dat een stad zonder gesloten poorten en verheven muren in het geheel geen stad was.”* Arthur Penrhyn Stanley, *Lectures on the History of the Jewish Church*, vol. III, p. 111.

Neen, wanneer een koning een groep ballingen gunstig is gezind en verlof geeft om terug te keren naar hun vaderland, om zich daar opnieuw te kunnen vestigen, zoals dat met het volk Israël heel duidelijk het geval was, dan zou het geheel ondenkbaar zijn dat zij hun huizen niet zouden mogen bouwen en geen maatregelen zouden mogen treffen voor het herstel van een veilige omheining.

En zo is het een vanzelfsprekende zaak dat de teruggekeerde ballingen in Jeruzalem niet alleen de tempel hebben herbouwd, als een bijzondere gunst en speciale opdracht, maar ongetwijfeld ook aandacht hebben besteed aan hun woon en verblijfssituatie. Het is geen aanvaardbare gedachte dat zij dat niet eerder mochten doen totdat tenslotte Nehemia volmacht daartoe ontving en naar Jeruzalem afreisde. Dat de herstelwerkzaamheden tijdelijk werden opgeschort Ezra 4:21-23 was niet omdat dergelijke werkzaamheden op zich niet zouden zijn toegestaan, maar omdat de vijandige tegenstanders de wederopbouw van de stad in hun brief hadden afgeschilderd met zwaarwegende beschuldigingen van smaad en opstand jegens de koning en met vermelding dat het altijd al een oproerige stad was geweest die aan koningen en gewesten veel schade had toegebracht. vs 13-16. *“Ezra’s werkzaamheden hadden alspoedig aardig succes, maar toen de Joden trachtten om Jeruzalems verdedigingswerken te versterken door de stadsmuur te herbouwen, beschuldigden hun vijanden hen dat zij van plan waren om tegen Perzië in opstand te komen. Zij rapporteerden de zaak aan*

Artaxerxes, met als resultaat dat de koning bevel gaf dat het werk dadelijk moest worden gestaakt. Don Fleming, The AMG Concise Bible Commentary, p. 166.

De Schrift zegt ons dat koning Kores, die de Joodse ballingen in het eerste jaar van zijn regering in 538 v. Chr., voor het eerst verlot gaf, degene was, die al Gods welbehagen zou volvoeren *“door tot Jeruzalem te zeggen: Het worde herbouwd en de tempel worde gegrondvest... hij is het, die mijn stad herbouwen zal en mijn ballingen vrijlaten, zonder koopprijs en zonder geschenk, zegt de HERE der heerscharen.”* Jes. 44:28. 45:13.

Het is volkomen duidelijk dat de ballingen niet eerst vele jaren lang hebben moeten wachten op toestemming voor de opbouw van de stad totdat eindelijk het bevel daartoe van koning Arthahsasta in 444 v. Chr. aan Nehemia werd gegeven. Neen, de ballingen hebben daarop geen kleine honderd jaren lang gewacht. Gelijk al bij het begin van de terugkeer in 538 v. Chr., verklaarde koning Kores (Cyrus) dat Jeruzalem worde herbouwd. We lezen: *“Hoewel het verslag van het decreet van Cyrus beperkt schijnt tot de wederopbouw van de Tempel, vraagt de profetie van Jesaja (44:28) om het bouwen van de stad er ook bij te rekenen. Dit moet in het bijzonder worden toegegeven, wanneer wij de brief lezen die aan Artaxerxes, of de valse Smerdes, werd gezonden door de vijanden van de Joden. (Zie Ezra 4:11-14) En aangezien Darius Hystaspes, de schrijver van het tweede decreet, duidelijk dat van Cyrus, dat gedwarsboomd was, vernieuwde en bevestigde, moet dit evenzo de bouw van de stad insluiten. Voor het derde decreet is het bewijs nog sterker, dat wat aan Ezra gegeven werd door Artaxerxes Longimanus, 457 v. Chr. Dit herstelt Jeruzalem tot een burgerlijke staat met haar eigen wetten en omvat het gebied ten westen van de rivier (Ezra 7:25). Er zijn twee punten in de profetie, “te herstellen en te herbouwen,” en herstel is belangrijker dan herbouw. Het herstel van de burgerlijke staat was voor het volk een noodzakelijke, voorafgaande inleiding om hun nieuwe proefperiode van 490 jaar in te kunnen gaan. Zonder dat kunnen zij niet verantwoordelijk zijn. Ze moeten onder hun eigen rechters en regeerders staan... om deze proeftijd of verantwoordelijkheid te kunnen aanvaarden. Dit herstel was van meer belang dan de herbouw van de muren van de stad, aangezien het een staatkundige positie verschaft, terwijl de muren slechts enige mate van afweer bieden. Het vierde decreet (Neh. 1-2), 445 v. Chr., is slechts een voortzetting van het derde, zoals het tweede dat was van het eerste. Dat wil zeggen, indien Artaxerxes Longimanus bij zijn eerste decreet herstel aan Jeruzalem verleent als maatschappelijke staat, het slechts een logisch gevolg was dat de stad muren moet hebben om haar als zodanig te beschermen tegen het binnendringen van haar bittere vijanden. De 490 jaren proeftijd zijn bepaald over beide, het volk en over de stad. Het ziet er niet naar uit dat een zinvolle proeftijd zou kunnen beginnen vóór het herstel van de burgerlijke staat, onder*

hun eigen regeerders en rechters, belast met de toepassing van hun eigen wet van Mozes en gemachtigd deze te handhaven met straffen van confiscatie, gevangenneming, verbanning en doodstraf. Al deze bevoegdheden werden verleend met het herstel van de stad onder Ezra, voortvloeiend uit het bevel van Artaxerxes Longimanus, 457 v. Chr.” B H Carroll, Daniël and the Inter-Biblical Period, p. 110, 111.

“De verstrooide Joden werden tot een volk en stad, eerst nadat zij opnieuw tot een staat of politiek lichaam werden en dit was in het zevende jaar van Artaxerxes Longimanus, toen Ezra met een groep Joden uit de ballingschap terugkeerde en de Joodse godsdienst deed herleven en bij koninklijk besluit ambtenaren in het gehele land aanstelde om het volk te regeren en te berechten volgens de wetten van God en van de koning, Ezra 7:26. Van dit jaar tot de dood van Christus was precies 490 jaren.” D’Oyly & Mant, Notes to the Holy Bible, p. 790.

Hoewel, vanaf het begin, het werk van de teruggekeerde ballingen niet gemakkelijk was en er voortdurend sprake was van veel tegenstand, was er toch, onder leiding van Jozua en Zerubbabel, veel tot stand gebracht toen Ezra in Jeruzalem arriveerde en de leiding overnam. We lezen daarover het volgende:

“Ezra kwam op het juiste tijdstip in Jeruzalem. Er was grote behoefte aan de invloed van zijn tegenwoordigheid. Zijn komst bracht moed en hoop in het hart van velen die lange tijd onder grote moeilijkheden hadden gewerkt. Sedert de terugkeer van de eerste ballingen onder leiding van Zerubbabel en Jozua, ruim zeventig jaar daarvoor, was veel tot stand gebracht. De tempel was voltooid en de muren van de stad waren gedeeltelijk hersteld. Toch lag er nog veel werk dat gedaan moest worden.” E. G. White, Profeten en Koningen, p. 379.

“Ezra bevestigde zelf in zijn plechtig, boetvaardig gebed ten gunste van Israël: ‘in onze dienstbaarheid heeft onze God ons niet verlaten, maar ons gunst doen vinden bij de koningen der Perzen, zodat zij ons verademing schonken, om het huis van onze God weer op te richten en zijn puinhopen te herstellen, en ons een muur gaven in Juda en Jeruzalem’ (Ezra 9:9). Voor Ezra’s begrip hield de opdracht die hij van Artaxerxes ontving, dus toestemming in om de muur van Jeruzalem te herbouwen.” Gaebelien, The Expositor’s Bible, vol. 7, p. 114.

De komst van Ezra met de uitgebreide volmachten voor Israëls herstel als natie, zorgde voor een geestelijke opleving, maar gelijktijdig daarmee was er ook sprake van verbitterde tegenstand, maar God zorgde opnieuw voor uitkomst door het zenden van Nehemia: *“Van boden uit Judea hoorde de Hebreeuwse patriot dat er dagen van beproeving voor Jeruzalem, de uitverkoren stad, waren aangebroken. De ballingen die teruggekeerd waren, leden verdrukking en smaad. De tempel en delen van de stad waren herbouwd; maar het*

herstellingswerk werd gehinderd, de tempeldiensten werden verstoord en het volk leefde steeds in spanning omdat de muren van de stad nog grotendeels in puin lagen.” E. G. White, Profeten en Koningen, p. 386.

Velen erkennen dat de sombere berichtgeving die Nehemia vanuit Judea ontving een beschrijving is van omstandigheden zoals die zich gedurende de laatste maanden hadden ontwikkeld. *“De meeste geleerden plaatsen de episode van (Ezra 4) vs. 7-23 vóór 445 v. Chr. De krachtadige verwoesting van de recentelijk herbouwde muren... zou dan de basis van het verslag zijn dat aan Nehemia werd meegedeeld... De meeste geleerden geloven niet dat Nehemia’s smart veroorzaakt werd door de conditie van de muren zoals die 140 jaren voor zijn tijd waren afgebroken, maar veeleer door de episode beschreven in Ezra 4:7-23.* Gaebelin, The Expositor’s Bible, vol. 4, p. 634, 681. *“De heftige reactie met tranen, rouw en vasten sluit uit, dat de berichtgeving betrekking heeft op de catastrofe van 586, die 140 jaar terug plaatsvond. Hier moet een nieuw onheil bedoeld zijn. We kwamen reeds in het boek Ezra in de “Aramese Kroniek” een bericht tegen uit de tijd van Artaxerxes dat spreekt van een pogen van de Joden om de muren van Jeruzalem weer op te bouwen (4:12). De koning naar wie dit bericht is gezonden, beveelt de Provinciale regering dit voornemen te verijdelen (4:21). Met geweld werd de opbouw verhinderd (4:23). Op deze gebeurtenis heeft het bericht betrekking, dat de bezoekers aan Nehemia boodschappen.”* Werner Kessler, Gottes Mitarbeiter am wiederaufbau, Bd. 12 IV, p. 87. *“Hanani, een broer van Nehemia, komt met andere mannen uit Juda aan en wordt ondervraagd over de toestand van het overblijfsel in Juda evenals ook over de stad Jeruzalem. Nehemia toont oprechte belangstelling voor wat het volk is overkomen dat met Ezra twaalf jaren tevoren naar Juda was teruggekeerd. De mannen vermelden dat de Judeeërs in grote ramspoed en smaad verkeren omdat de muur van Jeruzalem op verschillende plaatsen is doorbroken en de poorten met vuur zijn verbrand (v. 3). Hanani beschrijft niet wat in de dagen van Nebucadnezar is gebeurd in 586 v. Chr. toen hij de eerste tempel vernietigde en de muren van Jeruzalem in puin achter liet. Nehemia luisterde naar een verslag hoe zijn volk getracht heeft om hun leven in de stad Jeruzalem weer op te bouwen, en haar muren te herstellen, maar dat de vele vijanden van Juda dit verhinderden.”* Walter A. Elwell, Evangelical Comm. p. 313. *“De muur van Jeruzalem is afgebroken. Dit moet betrekking hebben op de muren die waren herbouwd nadat het volk uit de ballingschap was teruggekeerd, want het kan niet verwijzen naar de muren die verbroken waren en met de grond gelijk gemaakt door Nebucadnezar, want het horen daarvan kon geen nieuws voor Nehemia zijn.”* A. Clarke’s BC 2, p. 763. *“Nehemia werd meegedeeld dat de muur van Jeruzalem was afgebroken en zijn poorten met vuur verbrand. Zijn reactie op het verslag laat duidelijk zien dat deze ramspoed niet geweest kan zijn wat Nebucadnezar meer dan honderd veertig jaar geleden had gedaan. Nehemia zou nauwelijks dagen lang hebben kunnen rouwen over een situatie die hem zijn hele*

leven lang bekend was geweest. De verwoesting van Jeruzalem, door Hanani geboodschapt, was vrijwel zeker een recent gebeuren. Het wordt gebruikelijk gezien als het werk van Rehum en Simsai, aan wie Artaxerxes tevoren opdracht had gegeven om de bouw en versterking van de stad te stoppen (Ezra 4:8-23). The Broadman BC 3, p. 471. “Er wordt verhaald (Ezra 4:7-23) dat in de dagen van Artaxerxes de Joden in Jeruzalem bezig waren met het herbouwen van de muren wat aan koning Artaxerxes werd meegedeeld door hun noordelijke burenen, en hoe Artaxerxes reageerde door te gebieden dat een bevel aan deze mannen gegeven moest worden om het werk te stoppen opdat de stad niet herbouwd worde aleer door mij bevel wordt gegeven (Ezra 4:21). De noordelijke burenen haastten zich naar Jeruzalem en deden het werk met kracht en geweld staken (Ezra 4:23), daarbij klaarblijkelijk zover gaande dat zij het deel van de muur dat de Joden gebouwd hadden, afbraken en de nieuw aangebrachte stadspoorten met vuur verbrandden.” Bruce, The Intern. BC p. 497. “Het ontbreken van een compleet verslag van het boekerij beheer deed Artaxerxes een tijdelijke verordening bekend maken die Rehum opdroeg de bouw van Jeruzalem te doen staken tot zijn definitieve besluit op grond van meer volledige informatie, in een later bevel bekend kon worden gemaakt. Rehum en zijn Samaritaanse vrienden verloren geen tijd om de opdracht van de koning kracht bij te zetten. De kracht en het geweld waarmee zij het koninklijk besluit uitvoerden duidt aan dat zij delen van het werk van de Joden vernielden en houten constructies in de poorten van de stad verbrandden. Cf Neh. 1:3.” Alleman & Flack, OT Com., p. 467. (Cf. Ch. Gore, A New Com., p. 295. L.Clarke, Concise BC p. 457. IVF New BC p. 372. Geikie, Hours with the Bible, OT, VI, p. 490. etc.)

Voorspoedige afbouw

De Schrift geeft duidelijk aan dat de herbouw van Jeruzalem niet pas een aanvang heeft genomen toen Nehemia in Juda was aangekomen. Nehemia is dan ook niet degene die dat werk voor het eerst is begonnen, neen, hij heeft het werk van herstel slechts afgerond dat reeds vanaf het eerste verlof tot terugkeer was gestart maar door vijandige tegenstand werd gestagneerd. Nehemia's werk *“is de voortzetting van het werk van de herbouw van de muur, begonnen door Zerubbabel.”* Morgan, An Exposition of the whole Bible, p. 191. Nehemia hoefde de muur met al haar poorten dan ook niet in zijn geheel te herbouwen want er waren plaatsen die al grotendeels in orde waren en slechts enig herstel nodig hadden. Ook was er een deel dat geheel in tact was gebleven: *“en zij behoefden aan Jeruzalem bij de brede muur niets te doen.”* Neh. 3:8. En zo konden Nehemia en zijn werkers in zeer korte tijd: *“in twee en vijftig dagen”* Neh. 6:15 de herbouw van de muur geheel voltooiën. *“In zulk een korte tijd kon het allesbehalve mogelijk zijn geweest, zelfs niet onder de meest gunstige omstandigheden, om de gehele muur op te bouwen, met inbegrip van de vele poorten, wanneer deze nog geweest zou zijn in de toestand waarin Nebucadnezar die had achtergelaten.”* SDA BC 3 p. 392.

“...het is in het geheel niet onmogelijk dat het werk voltooid werd in 52 dagen, speciaal wanneer wordt bedacht dat tevoren werk verricht was, hoewel afgelast, en dat de muren waarschijnlijk alleen ernstig waren beschadigd en niet met de grond gelijk gemaakt...” Ch. Gore, A new Comm. on HS, p. 298. *“De muur hoefde niet van de grond af te worden opgebouwd. Op veel plaatsen was niet veel meer nodig dan alleen uitgebreide reparatiewerkzaamheden.”* The New BC., IVF, p. 376. *“Dit kan een extreem korte periode lijken; maar er waren duizenden vlijtige werkers en de muur was niet geheel vernield (het was voornamelijk een taak van bressen toemuren; zie 6:1), en de poort van Ephraïm, die in hoofdstuk 3 niet wordt genoemd, zou zelfs in het geheel niet beschadigd kunnen zijn geweest. Niettemin was het werkelijk een opzienbarende prestatie, waarin de vijanden van de Joden de hand van God zagen.”* The Wycliffe Bible Commentary, p. 440.

Samenvattend kunnen we stellen dat niemand in twijfel hoeft te verkeren over het juiste beginpunt van de profetische perioden. Het jaar 444 v. Chr., waarin Nehemia verlof kreeg om naar Juda af te reizen, kan moeilijk als toereikend startpunt worden uitgekozen. Met betrekking tot koning Kores was er al sprake dat hij de stad zou herbouwen, hoewel zijn oorkonde slechts voorzag in een beperkt herstel. Daarom kan ook dit decreet niet als volwaardig startpunt worden gekozen want het is onbetwist dat Gods plan en bedoeling met Zijn volk verder reikte en aangezien het tweede edict, dat van koning Darius, niet veel meer dan een herhaling was van wat koning Kores had geproclameerd, kan ook dit edict niet aan de volheid van Gods voornemen beantwoorden. Het bevelschrift van koning Arthahsasta in 457 v. Chr. aan Ezra gegeven, was het enige document met omvangrijke strekking waarbij de ballingen buitengewone gunsten en volmachten werden verleend voor hun volledig godsdienstig en maatschappelijk herstel met eigen regeerders, rechtspraak en onderwijs, overeenkomstig de wijsheid en de wil van hun God. *“Zo werd de gehele organisatie van het burgerlijke en sociale en godsdienstig leven van de Joden aan Ezra toevertrouwd door een koninklijk decreet dat de Joden feitelijk dezelfde rechten en vrijheden toekende die zij onder de oude vorm van de rechtstreekse theocratie hadden gesmaakt.”* Kretzmann, Popular Comm. of the Bible 1, p. 757.

De ballingen bouwden *“volgens het gebod van de God van Israël en volgens het bevel van Kores, Darius en Arthahsasta.”* Ezra 6:14. In het zesde jaar van Darius, 515 v. Chr., was de tempel voltooid. Koning Arthahsasta gaf vele jaren later, in 457 v. Chr. alleen maar orders voor verfraaiing van de tempel, zodat dit een aanwijzing kan zijn dat de bouwactiviteiten tijdens de regering van deze drie vorsten omvangrijker moeten zijn geweest dan alleen maar de tempelbouw. *“Dit bouwen was niet beperkt tot de tempel, want die was voltooid in het zesde jaar van Darius... Deze passage (6:14) brengt Ezra rechtstreeks in verband met beide, herstel en herbouw en verleent aan dit derde decreet aanvullende aannemelijkheid als de juiste van de vier die het beste overeenkomt met de*

voorwaarden van de profetie.” B. H. Carroll, Daniel and the Inter-Biblical Period, p. 111. *“Zij voltooiden de bouw, sprekende op die wijze in algemene termen over de totale reconstructie van Jeruzalem volgens de decreten van de drie koningen. Maar vers 15 noemt in het bijzonder de tempel.”* Walvoord, Zuck, Bible Knowledge Comm., p. 664. Elk van deze drie vorsten speelde bij de wederopbouw een bijzondere rol in Gods voornemen, terwijl het hoogtepunt voor een volledig herstel, dat God met Zijn volk voorhad, werd bereikt toen het woord van koning Arthahsasta in 457 v. Chr. uitging. Dit bevelschrift voldoet geheel aan Gods plan en dient daarom als het juiste startpunt van de profetische periode van de 70 jaren en van de periode van de 2300 jaren te worden gekozen. In een bekend bijbelcommentaar lezen wij: *“Habershon dateert vanaf het edict van Artaxerxes, die de opdracht aan Ezra gaf in 457 of 456 v. Chr., hetgeen het einde van de 2300 jaren brengt op 1843 of 1844, in welks jaar hij berekende dat de vervulling van alle profetieën met betrekking tot de verlossing van de Joodse en Christelijke kerken zich centreren.”* Family Commentary, Henry and Scott, New York, 1856, vol., II, p. 230. Zie voor meer informatie over de berekening van de 2300 jaren het boekje: “De Onmisbare Boodschap uit Gods Heiligdom.”

[In de oudheid werd voor de tijdsaanduiding van diverse perioden meestal gebruik gemaakt van het zonnejaar, echter soms ook van het maanjaar. Aangezien er van nieuwe maan tot nieuwe maan 29 dagen, 12 uren en 44 minuten verlopen, telde het Hebreeuwse of Joodse maanjaar 354 dagen, 8 uren en 48 minuten; een totaal van ongeveer 11 dagen minder dan het zonnejaar. Hoewel inconsistent met de profetie als geheel, is het opmerkelijk dat wanneer men de periode tot op Christus, als de Gezalfde Vorst, vanaf het jaar 444, waarin Nehemia toestemming kreeg om naar Jeruzalem te reizen, als maanjaren beschouwt, zou men, om in harmonie met het zonnejaar te komen, 444 maal ongeveer 11 dagen moeten toevoegen: een totaal van ongeveer 4884 dagen. En als we deze uitkomst berekenen in jaren: 4884 gedeeld door 365, dan komen we uit op 13 jaren. Daar het tijdstip van de komst van Christus in de profetie centraal staat, ligt het voor de hand dat wanneer men de aanpassing met het zonnejaar wil maken, men dan de 13 jaren in de geschiedenis terug zou moeten rekenen, zodat wij daarmee, in plaats van 444 jaren, nog 13 jaar verder verwijderd zijn van de komst van Christus en wij dus uitkomen op 444 plus 13 jaren is 457 voor Christus; precies het jaar waarin koning Arthahsasta aan Ezra verlof gaf om naar Juda en Jeruzalem te gaan. Op een dergelijke wijze probeert bijvoorbeeld E. M. Zerr het werk van Ezra en Nehemia, als vervulling van de profetie, te combineren: *“Maar er is een verschil van 13 jaren tussen het werk van Ezra en dat van Nehemia. Wanneer elk van deze mannen als startpunt wordt gebruikt, zullen ze dan beide uitkomen op het ene moment van het begin van het openbare werk van Christus? Ja, het ogenschijnlijke probleem wordt opgelost door te bedenken dat in die tijd zowel maanjaren als zonnejaren werden gebruikt. Het zonnejaar heeft ongeveer 11 of 12 dagen meer dan het maanjaar. Wanneer daarom, met gebruikmaking van zonnejaren, het beginpunt van Ezra wordt genomen, dan zullen er genoeg extra dagen zijn voor de 13 jaren van verschil met het werk van Nehemia, als wij voor zijn datum maanjaren gebruiken. Het werk van Ezra begon in het jaar 457 v. Chr. dat gezien moet worden als het begin van de profetische periode van de 70 weken...”* E. M. Zerr, Bible Commentry Vol. 4, pp. 254, 255.]

Profetische breuk?

Voornamelijk diegenen die geloven dat de 70 weken geen aaneensluitend geheel vormen, laten de periode van 490 jaren in 445 v. Chr. beginnen, toen Arthahsasta in zijn twintigste jaar aan Nehemia verlof gaf om naar Jeruzalem te gaan en herstellingswerkzaamheden aan de muren van Jeruzalem begon. Zij maken in hun berekening gebruik van jaren van 360 dagen met toevoeging van extra dagen vanwege de schrikkeljaren en zij nemen aan dat in de oudheid hun berekeningswijze bekend was. En zo wijzen zij na het verloop van de 483 jaren of 69 weken het jaar 30 of 31 of ook wel het jaar 32 aan voor de kruisiging van Christus. Maar het twintigste jaar van Arthahsasta was 444 v. Chr. en niet het jaar 445 want Nehemia maakte gebruik van de jaarberekening die in de herfst (Tishri) begon en niet in het voorjaar (Nisan). Cf., Neh. 1:1 met 2:1. We vinden geen datum in de maand Nisan (maart) vermeld Neh. 2:1-11, en hoe is het dan ooit mogelijk dat de aanhangers van deze theorie kunnen stellen dat het bevel op 14 maart werd gegeven? En de datum voor de kruisiging van Jezus staat ook niet absoluut vast, want er zijn verschillende mogelijkheden, zodat er in deze berekening duidelijk sprake is van foutieve en zwakke punten.

En wat betreft de laatste week, beweren zij dat de profetische periode werd afgebroken omdat Christus werd verworpen en gekruisigd. Het verloop van de laatste of zeventigste week zou daarom zo'n 2000 jaar zijn opgeschoven terwijl het ontstane vacuüm werd opgevuld door de periode van de Christelijke kerk die plotseling en onverwacht, als een dief in de nacht, op geheimzinnige wijze zal worden opgenomen en pas daarna wordt dan het verloop van de zeventigste week hervat. De antichrist openbaart zich en zal een verbond aangaan met de Joden maar hij zal zich na verloop van de helft van de week, dus na drie en een half jaar, tegen hen keren en de opgebouwde tempel vernietigen, terwijl de grote verdrukking, die er tijdens de gehele zeventigste week zal zijn, maar vooral gedurende de laatste drie en een half jaar in alle hevigheid, zal heersen.

Deze populaire theorie gaat echter mank op een aantal punten. We hebben reeds vastgesteld dat er betrouwbare aanwijzingen zijn dat de herbouw van Jeruzalem ruimschoots is begonnen vóórdat het jaar 445 v. Chr. aanbrak. Slechts 52 dagen waren nodig voor Nehemia om, zelfs onder grote tegenstand, de gehele muur met de vele poorten te voltooien. Dit maakt het slechts aanvaardbaar dat het grotendeels om herstellingswerkzaamheden ging en dat er geen sprake kan zijn dat de muur nog in zijn geheel moest worden opgebouwd vanuit de situatie waarin koning Nebucadnezar deze destijds, bij de grondige verwoesting in zijn negentiende regeringsjaar, had achtergelaten. Bovendien zijn velen van mening dat het koninklijk verlof aan Nehemia gegeven, geen officieel decreet kan worden genoemd maar meer een mondelinge toezegging betreft. Zie Neh. 2:6.

Niet het jaar 445 maar 457 v. Chr., toen de Joden via Ezra, bij koninklijk

decreet, zelfbestuur in overeenstemming met de wetten Gods ontvingen, is het juiste moment waarop het Joodse volk als natie werd hersteld met Jeruzalem als zelfstandige stad en uitgaande van dat jaar stemmen de feiten nauwkeurig met de profetie overeen.

Er is in de profetie duidelijk sprake van ‘zeven weken; en twee en zestig weken - tot op een gezalfde, een vorst.’ Dan. 9:25. Deze periode van 69 weken of 483 jaren, gerekend vanaf 457 v. Chr., brengt ons in het jaar 27 na Chr., precies het vijftiende jaar van keizer Tiberius - het jaar waarin Christus als de Messias werd gedoopt en gezalfd. Luk. 3:1, 21, 22. De betekenis van de beide woorden ‘Messias’ en ‘Christus’ is ‘Gezalfde’ en Jezus werd met de Heilige Geest en met kracht gezalfd bij Zijn doop. Hand. 10:38. Kort daarop begon Hij te prediken, zeggende: *“De tijd is vervuld.”* Marc. 1:15 en *“de Geest des Heren is op Mij, daarom, dat Hij Mij gezalfd heeft.”* Luk. 4:18.

Gedurende de eerste helft van de laatste, of zeventigste week van 7 jaren predikte Christus het koninkrijk Gods. Na drie en een half jaar werd de Gezalfde Messias *“uitgeroeid, terwijl er niets tegen Hem is.”* Hij werd gekruisigd en stierf om *“de ongerechtigheid te verzoenen.”* Zijn dood bracht een einde aan de betekenis van de aardse tempeldienst. De profetie voorspelde: *“in de helft van de week zal Hij slachtoffer en spijsoffer doen ophouden”* en dit werd bevestigd doordat *“het voorhangsel van de tempel scheurde van boven tot beneden in tweeën”* toen Christus stierf. Mat. 27:50, 51.

Na de dood van Christus ‘in de helft van de week’ was er nog een periode van drie en een half jaar over van deze laatste, zeventigste week die over het volk Israël en de stad Jeruzalem was bepaald. Maar in plaats van de zegeningen van het evangelie van Christus te aanvaarden, keerden de Joodse leiders zich tegen de apostelen en vervolgden hen. Stefanus werd gestenigd en de gemeenten verwoest. Jezus had hen, kort voor het einde van Zijn dienstwerk op aarde, ronduit gezegd: *“maakt ook gij de maat uwer vadersen vol!... Zie, uw huis wordt aan u overgelaten.”* Mat. 23:32, 38. En Paulus en Barnabas verklaarden de Joden: *“Het was nodig dat eerst tot u het woord Gods werd gesproken, doch nu gij het verstoort en u het eeuwige leven niet waardig keurt, zie, nu wenden wij ons tot de heidenen.”* Hand. 13:46. Tijdens de laatste helft van de zeventigste week ontvingen de Joden nog gelegenheid om het evangelie van Christus te aanvaarden, maar de hun toegemeten tijd werd niet benut; *“te allen tijde”* werd *“de maat hunner zonden”* vol gemaakt en *“de toorn is over hen gekomen tot het einde.”* 1 Thess. 2:16.

Er is geen enkele grond om zo maar zonder ook maar de geringste aanwijzing de laatste week van de zeventig weken los te koppelen en te verplaatsen naar de tijd van het einde. Niets duidt er op dat de vervulling van de zeventigste week zo’n

2000 jaren later plaats zou moeten vinden, integendeel, de profetie is, ook wat betreft de laatste week, op duidelijke, aansluitende wijze, in vervulling gegaan. Geen enkele Schriftuurlijke indicatie rechtvaardigt de doorbraak van de volkomen eenheid en verbondenheid van de 70 weken die nauwkeurig in overeenstemming met de profetische kenmerken een duidelijk doorlopende en aaneengesloten periode vormen die in elk deel getrouw is vervuld en bevestigd. De Schrift laat geen eigenmachtige uitleg toe en niemand heeft daarom het recht om te beweren dat de laatste week van de 69 weken moet worden afgesneden omdat haar vervulling pas 2000 jaren later, in de tijd van het einde, moet worden gezocht nadat Gods gemeente op geheimzinnige wijze van deze aarde zou zijn opgenomen.

Geheime opname?

Is er in de Schrift enig bewijs te vinden dat de komst van Christus ongemerkt plaats zal vinden om Zijn gemeente, die sinds de Pinksterdag is ontstaan, in het geheim van deze aarde weg te nemen, zowel de levende leden alsmede ook hen die zijn gestorven? En zal Christus dan, nadat er zeven jaren zijn verlopen, nog eens een keer terug komen, nu zichtbaar, om de wereld te oordelen, de goddelozen met de antichrist te vernietigen en om een aards koninkrijk op te richten met 144000 bekeerde Joden en een grote schare anderen die zich dan hebben bekeerd en de grote verdrukking hebben overleefd? Zal Christus dan op de troon van David te Jeruzalem plaats nemen om gedurende 1000 jaren te regeren over onderdanen die, ondanks dat Satan gebonden zal zijn, toch verkeerde neigingen kunnen openbaren en sterfelijk zijn? En aan het eind van het millennium zal Satan worden losgelaten en zij die Christus alleen maar in naam hebben gediend zullen zich dan in een laatste opstand achter hem scharen maar God zal hen dan in een voor altijd brandende hel werpen en de eeuwigheid zal zijn intrede doen. Hoewel met veel verschil van mening, is dit in het kort wat de meeste aanhangers van de geheime opname blijken te geloven.

Is deze leer in harmonie met de Schrift? Leert de Schrift ons inderdaad dat wij de komst van Christus in twee delen moeten splitsen: in een geheime, onzichtbare komst en zeven jaren later nog eens een openlijke, zichtbare komst? En is het werkelijk wel zo dat de Schrift leert dat er tijdens de 1000 jaren nog een tweede kans wordt geboden om te kunnen worden gered?

Het Nieuwe Testament werd oorspronkelijk in het Grieks geschreven en er worden drie verschillende woorden gebruikt om de komst van Christus aan te duiden: parousia, epiphaneia en apokalupsis.

Deze drie woorden wijzen echter niet op een geheime of onzichtbare komst en

ze geven evenmin een aanwijzing voor een komst, tegenwoordigheid, verschijning of openbaring die uit twee, van elkaar gescheiden, delen zou bestaan. Grimm's Nieuw Testamentisch Grieks woordenboek geeft bij het woord parousia aan: *“In het N.T. speciaal van de advent, d.w.z. de toekomstige, zichtbare, terugkeer uit de hemel van Jezus, de Messias, om de doden op te wekken, het laatste oordeel te voltrekken, en officieel en glorieus het koninkrijk Gods op te richten.”* Grimm-Thayer, Greek-English Lexicon of the NT., Edinburgh 1961, p. 490.

Ook het woord epiphaneia biedt geen enkele grond voor een onopgemerkte, geheime komst, of een verborgen aanwezigheid: *“Het betekent een zichtbare verschijning...”* A Greek-English Lexicon of the N.T., Arndt & Gingrich, Cambridge, 1957, p. 304.

En het woord apocalupsis dat eveneens wordt gebruikt voor de komst en openbaring van Christus, geeft ons ook niet het recht om te spreken van een onzichtbare komst. Met betrekking tot personen gebruikt, geeft dit woord het gebeuren weer waarbij *“personen, tot heden toe uit het oog verdwenen, zichtbaar gemaakt worden voor allen.”* Grimm-Thayer, Greek-English Lexicon, p. 62.

In de bijbel is weliswaar sprake van een opname: *“...zij, ‘die in Christus gestorven zijn, zullen het eerst opstaan; daarna zullen wij, levenden, die achterbleven, samen met hen op de wolken in een oogwenk weggevoerd worden, de Here tegemoet in de lucht”* 1 Thess. 4:16, 17, maar dit is allerminst een geheim gebeuren want *“de Here zelf zal op een teken, bij het roepen van een aartsengel en bij het geklank ener bazuin Gods nederdalen van de hemel,”* zo lezen we, om hen, die in Christus gestorven zijn samen met de achtergebleven levenden tot Zich op te nemen. In één adem door wordt deze indrukwekkende gebeurtenis beschreven die gepaard zal gaan met een **teken**; met het **roepen** van een aartsengel en met het **geklank** van een bazuin Gods.

Door alle eeuwen heen hebben Gods kinderen, waarbij ook de grote Hervormers uit de tijd van de Reformatie, getrouw geloofd en beleden dat de komst van Christus, om Zijn gemeente thuis te halen, een hoorbare, zichtbare en dus duidelijk waarneembare gebeurtenis zal zijn. Juist in deze laatste tijd van het einde, waarin de mensen *“hun oor van de waarheid zullen afkeren”* 2 Tim. 4:4, heeft het idee bij een aantal gelovigen post gevat dat de wederkomst van Christus voor Zijn gemeente in het geheim en onzichtbaar zal zijn. Maar Jezus zelf sprak duidelijk over de wijze waarop Hij de uitverkorenen tot Zich verzamelen zal en Hij waarschuwde dat er niets geheimzinnigs aangaande Zijn komst zal zijn. Hij maakte duidelijk dat Zijn komst zo duidelijk zichtbaar en hoorbaar zal zijn *“gelijk de bliksem komt van het Oosten en licht tot het Westen”* en dat we ons niet door valse christussen moeten laten misleiden die in het verborgen zullen komen en die zich op een gegeven moment op afgezonderde

plaatsen, zoals in de woestijn of in de binnenkamer, zullen openbaren. Jezus sprak over verdrukking en over natuurverschijnselen; over het teken van de Zoon des mensen dat aan de hemel zal verschijnen *“en dan zullen alle stammen der aarde zich op de borst slaan en zij zullen de Zoon des mensen zien komen op de wolken des hemels, met grote macht en heerlijkheid. En Hij zal zijn engelen uitzenden met luid bazuingschal en zij zullen zijn uitverkorenen verzamelen uit de vier windstreken, van het ene uiterste der hemelen tot het andere.”* Mat. 24:21-31.

De opname van Gods gemeente zal gepaard gaan met **luid** bazuingschal, wanneer Christus **zichtbaar** komt op de wolken des hemels met grote macht en heerlijkheid. Er is geen enkele aanwijzing dat wij de komst van Christus in tweeën zouden moeten splitsen in een onzichtbare, geheime komst voor Zijn gemeente en enige tijd daarna nog eens een zichtbare komst in macht en heerlijkheid om te oordelen. Neen, wanneer Christus in heerlijkheid komt, zichtbaar op de wolken des hemels, zullen alle stammen der aarde zich op de borst slaan en de engelen zullen met luid bazuingschal worden uitgezonden om de uitverkorenen uit de vier windstreken te verzamelen. In één adem wordt dit alles genoemd. De beschrijving wijst er duidelijk op dat deze gebeurtenissen gelijktijdig bij de zichtbare komst van Christus plaats zullen vinden. Wij zouden de Schrift geweld aandoen wanneer wij deze gelijktijdige gebeurtenissen van elkaar zouden gaan scheiden en aan elke gebeurtenis op zich, een eigen, afzonderlijke en volkomen verschillende komst van Christus zouden toekennen die door een periode van een aantal jaren volkomen van elkaar worden gescheiden. Op die wijze zou een betrouwbare, geordende en zinvolle betekenis en uitleg van de Schrift geheel zoek raken.

Het is waar dat de apostel Paulus over een geheimenis spreekt. Maar dit geheimenis is niet een onzichtbare komst van Christus maar de wonderbare verandering die de gelovigen zullen ondergaan want *“vlees en bloed kunnen het Koninkrijk Gods niet beërven en het vergankelijke beërft de onvergankelijkheid niet.”* 1 Cor. 15:50. Het thema dat de apostel bespreekt is niet de komst van Christus maar het opstandingslichaam. Paulus geeft uitvoerig antwoord op vragen die hijzelf opwerpt: *“Maar, zal iemand zeggen, hoe worden de doden opgewekt? En met wat voor lichaam komen zij?”* 1 Cor. 15: 35. En in dát verband schrijft hij dan: *“Zie, ik deel u een geheimenis mede. Allen zullen wij niet ontslapen, maar allen zullen wij veranderd worden, in een ondeelbaar ogenblik, bij de laatste bazuin, want de bazuin zal klinken en de doden zullen onvergankelijk opgewekt worden en wij zullen veranderd worden. Want dit vergankelijke moet onvergankelijkheid aandoen en dit sterfelijke moet onsterfelijke aandoen.”* 1 Cor. 15:51-53.

Dit wonderbaarlijke geheimenis van verandering van lichaam vindt plaats bij de laatste bazuin die zal klinken en dit sluit aan bij de woorden van Jezus dat onder luid bazuingschal de uitverkorenen verzameld zullen worden door zijn engelen

wanneer Hij zichtbaar op de wolken des hemels komen zal. Jezus en de apostel Paulus maken niet duidelijk dat dit in het geheim plaats zal vinden, neen, het zal een duidelijk hoorbare gebeurtenis zijn van luid klinkend bazuïngeschal.

Jezus leerde in een gelijkenis dat het onkruid en het koren samen zal opgroeien en in de oogsttijd van elkaar zal worden gescheiden. Mat. 13:30. En zo zullen er bij de komst van de Zoon des mensen *“twee in het veld zijn, één zal aangenomen worden en één achtergelaten worden; twee vrouwen zullen aan het malen zijn met de molen, één zal aangenomen worden en één achtergelaten worden. Waakt dan, want gij weet niet op welke dag uw Here komt.”* Mat. 24:40-42.

Hoewel dit dikwijls wordt aangehaald om een vermeende, geheime opname te ondersteunen, maakt het verband juist duidelijk dat het gaat om een waarneembare gebeurtenis want in dit gedeelte wordt de komst van de Zoon des mensen vergeleken met de zondvloed: *“Want zoals zij in die dagen vóór de zondvloed waren, etende en drinkende, huwende en ten huwelijk gevende, tot op de dag, waarop Noach in de ark ging, en zij niets bemerkten, eer de zondvloed kwam en hen allen wegnam, zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Dan zullen er twee in het veld zijn, één zal aangenomen worden en één achtergelaten worden...”* Mat. 24:38-40. Eer de zondvloed kwam bemerkten zij niets, maar toen het eenmaal zover was en de sluizen des hemels werden geopend, werden zij allen door het water weggenomen. De zondvloed was een duidelijk tastbare en waarneembare gebeurtenis, zonder enige vorm van geheimzinnigheid en zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Een groep zal dan worden aangenomen en gered, terwijl alle anderen achtergelaten zullen worden en in verderf weggenomen.

Op een andere plaats in de Schrift lezen wij: *“...om uw harten te versterken, zodat zij onberispelijk zijn in heiligheid voor onze God en Vader bij de komst van onze Here Jezus met al zijn heiligen.”* 1 Thess. 3:13, 14. Nu wordt beweerd dat Jezus niet komen kan met zijn heiligen, tenzij Hij eerst is gekomen om hen van de aarde op te nemen. Maar de Bijbel leert duidelijk dat ook de engelen heiligen worden genoemd en we lezen: *“...wanneer Hij komt in de heerlijkheid zijns Vaders, met de heilige engelen.”* Marc. 8:38. Het is duidelijk dat Jezus bij zijn komst vergezeld zal zijn van heilige engelenscharen. De Schrift heeft veel te zeggen over de zichtbare en hoorbare komst van Christus, terwijl wij niets lezen over een geheime komst, waarbij Zijn gemeente in stilte wordt opgenomen.

Jezus heeft ons allerlei tekenen gegeven aan de hand waarvan wij kunnen weten dat Zijn komst nabij is. Maar wanneer het waar zou zijn dat Christus zeven jaren na de geheime opname van Zijn gemeente zal komen, waartoe dienen deze tekenen dan nog? De geheime opname van Zijn gemeente zal immers gelijk

worden opgemerkt doordat een flink aantal mensen ineens spoorloos van het rond der aarde zal zijn verdwenen. Is het dan zo moeilijk om vanaf dat moment een tijdstip vast te stellen wat zeven jaar later valt?

Er is zelfs nog een nauwkeuriger aanwijzing: velen geloven dat de komst van Christus in glorie plaats zal vinden, precies 1260 letterlijke dagen nadat de antichrist de Joodse tempel heeft vernietigd. Hoe kan de komst van Christus dan ooit nog onverwacht zijn, als een dief in de nacht? Wat is de zinvolle betekenis van de tekenen die Jezus gaf als aanduiding dat Zijn komst nabij is, wanneer deze precies berekend kan worden?

Een ander argument voor de geheime opname denkt men te vinden in de woorden: *“Laat niemand u misleiden, op welke wijze ook, want eerst moet de afval komen en de mens der wetteloosheid zich openbaren...”* 2 Thess. 2:3. Het woord ‘afval’ wordt dan zodanig opgevat dat er sprake zou zijn van een lichamelijke ‘wegval’ of ‘wegname’ maar het hier gebruikte Griekse woord ‘apostasia’ wijst duidelijk op afval van de ware leer. Grimm - Thayer’s Greek - English Lexicon of the NT, p. 67. Het verband geeft ook onmiskenbaar aan dat het om afval van het geloof gaat: *“de mens der wetteloosheid”* zal zich openbaren, *“de zoon des verderfs, de tegenstander, die zich verheft tegen al wat God of voorwerp van verering heet, zodat hij zich in de tempel Gods zet, om aan zich te laten zien, dat hij een god is.”* Vers 4. En deze antichristelijke macht zal zich niet alleen in de tijd van het einde openbaren. We lezen: *“Want het geheimenis der wetteloosheid is reeds in werking.”* Vers 7. En op een andere plaats lezen wij: *“En dit is de geest van de antichrist, waarvan gij gehoord hebt, dat hij komen zal, en hij is nu reeds in de wereld.”* 1 Joh. 4:3. Het is een groot misverstand als wij de antichrist alleen maar zouden moeten verwachten nadat de gemeente van de aarde zou zijn duidelijk tastbare en waarneembare gebeurtenis, zonder enige vorm van geheimzinnigheid en zo zal ook de komst van de Zoon des mensen zijn. Een groep zal dan worden aangenomen en gered, terwijl alle anderen achtergelaten zullen worden en in verderf weggenomen.

Op een andere plaats in de Schrift lezen wij: *“...om uw harten te versterken, zodat zij onberispelijk zijn in heiligheid voor onze God en Vader bij de komst van onze Here Jezus met al zijn heiligen.”* 1 Thess. 3:13, 14. Nu wordt beweerd dat Jezus niet komen kan met zijn heiligen, tenzij Hij eerst is gekomen om hen van de aarde op te nemen. Maar de Bijbel leert duidelijk dat ook de engelen heiligen worden genoemd en we lezen: *“...wanneer Hij komt in de heerlijkheid zijns Vaders, met de heilige engelen.”* Marc. 8:38. Het is duidelijk dat Jezus bij zijn komst vergezeld zal zijn van heilige engelenscharen. De Schrift heeft veel te zeggen over de zichtbare en hoorbare komst van Christus, terwijl wij niets lezen over een geheime komst, waarbij Zijn gemeente in stilte wordt opgenomen.

Jezus heeft ons allerlei tekenen gegeven aan de hand waarvan wij kunnen weten dat Zijn komst nabij is. Maar wanneer het waar zou zijn dat Christus zeven jaren na de geheime opname van Zijn gemeente zal komen, waartoe dienen deze tekenen dan nog? De geheime opname van Zijn gemeente zal immers gelijk worden opgemerkt doordat een flink aantal mensen ineens spoorloos van het rond der aarde zal zijn verdwenen. Is het dan zo moeilijk om vanaf dat moment een tijdstip vast te stellen wat zeven jaar later valt?

Er is zelfs nog een nauwkeuriger aanwijzing: velen geloven dat de komst van Christus in glorie plaats zal vinden, precies 1260 letterlijke dagen nadat de antichrist de Joodse tempel heeft vernietigd. Hoe kan de komst van Christus dan ooit nog onverwacht zijn, als een dief in de nacht? Wat is de zinvolle betekenis van de tekenen die Jezus gaf als aanduiding dat Zijn komst nabij is, wanneer deze precies berekend kan worden?

Een ander argument voor de geheime opname denkt men te vinden in de woorden: *“Laat niemand u misleiden, op welke wijze ook, want eerst moet de afval komen en de mens der wetteloosheid zich openbaren...”* 2 Thess. 2:3. Het woord ‘afval’ wordt dan zodanig opgevat dat er sprake zou zijn van een lichamelijke ‘wegval’ of ‘wegname’ maar het hier gebruikte Griekse woord ‘apostasia’ wijst duidelijk op afval van de ware leer. Grimm - Thayer’s Greek - English Lexicon of the NT, p. 67. Het verband geeft ook onmiskenbaar aan dat het om afval van het geloof gaat: *“de mens der wetteloosheid”* zal zich openbaren, *“de zoon des verderfs, de tegenstander, die zich verheft tegen al wat God of voorwerp van verering heet, zodat hij zich in de tempel Gods zet, om aan zich te laten zien, dat hij een god is.”* Vers 4. En deze antichristelijke macht zal zich niet alleen in de tijd van het einde openbaren. We lezen: *“Want het geheimenis der wetteloosheid is reeds in werking.”* Vers 7. En op een andere plaats lezen wij: *“En dit is de geest van de antichrist, waarvan gij gehoord hebt, dat hij komen zal, en hij is nu reeds in de wereld.”* 1 Joh. 4:3. Het is een groot misverstand als wij de antichrist alleen maar zouden moeten verwachten nadat de gemeente van de aarde zou zijn opgenomen, want reeds in de dagen van de apostelen had Gods gemeente met de antichrist te maken en werd zij er voor gewaarschuwd.

Ook proberen sommigen een verschil aan te tonen door te spreken over *“de dag van Christus”* waarop, volgens hen, de geheime opname plaats zal vinden en te spreken over *“de dag des Heren”* waarop de zichtbare komst zich zal voltrekken. Het gedeelte in 1 Thess. 4:13-18 wordt dan beschouwd te spreken over *“de dag van Christus”* waarop Hij onzichtbaar zal komen om zijn gemeente in het geheim op te nemen, terwijl het volgende gedeelte, hoofdstuk 5:1-11 daarvan duidelijk moet worden gescheiden als sprekende over de *“dag des*

Heren” die als een dief in de nacht zal komen waarop Christus zichtbaar zal verschijnen. Maar wanneer we bedenken dat Christus óók Here is, moeten we wel erkennen dat ‘de dag van Christus’ óók ‘de dag van de Here’ is. We lezen: *“Dus moet ook het ganse huis Israëls zeker weten, dat God Hem èn tot Here èn tot Christus gemaakt heeft, deze Jezus, die gij gekruisigd hebt.”* Hand. 2:36. *“...en alle tong zou belijden: Jezus Christus is Here, tot eer van God, de Vader.”* Phil. 2:11. Het is daarom ongegrond om van een verschil te spreken tussen ‘de dag van Christus’ en ‘de dag des Heren.’ En opmerkelijk is dat juist in het gedeelte dat verondersteld wordt te handelen over ‘de dag van Christus’ duidelijk sprake is van *“de komst des Heren”* en vervolgens wordt Hij nog eens tot driemaal toe aangeduid als Here en slechts eenmaal als Christus, zodat het vermeende onderscheid met een verschillende betekenis, volkomen ongelooftwaardig is.

Verschillende auteurs beschrijven onder inspiratie van Gods Heilige Geest bepaalde onderwerpen of gebeurtenissen en zij doen dat niet met exact dezelfde woorden want dat zou geen verrijking van Gods Woord zijn. De ene schrijver noemt een aspect terwijl een volgende schrijver op een andere bijzonderheid wijst en zo vullen de bijbelschrijvers, gedreven door de veelkleurige wijsheid Gods, elkaar aan en wordt er een harmonisch en gebalanceerd beeld gevormd. Maar het is dwaas om op grond van het feit dat de bewoording niet exact hetzelfde is of omdat de één een facet wel noemt en de ander niet, te beweren dat het dan zou gaan om een geheel andere betekenis of zelfs dat er dan sprake zou zijn van twee verschillende onderwerpen of gebeurtenissen.

Verschillende bestemming?

Zij die in de geheime opname geloven wijzen er op dat er een groot verschil bestaat tussen de Joden en Gods gemeente. De Joden hebben een aardse hoop en roeping en de christelijke kerk een hemelse. Jezus zou op een gegeven moment hebben aangevoeld dat de Joden Zijn heerschappij zouden verwerpen en daarom zouden wij een verschil van klemtoon kunnen waarnemen dat Hij niet meer de nadruk legt op het koninkrijk der hemelen, maar voortaan spreekt over het koninkrijk van God. Maar in plaats dat er een verschil zou zijn, worden beide uitdrukkingen gelijkwaardig gebruikt. Mat. 19:23, 24. Vergelijk Mat. 19:14 met Marc. 10:14.

De christelijke kerk kwam slechts in aanzien op de Pinksterdag, nadat God Israël had verworpen, en zij wordt door God apart en verschillend behandeld. De Joden ontvangen rijkdom en voorspoed op deze aarde, terwijl de kerk met hemelse zegeningen wordt begunstigd. De beloften van herstel, aan Israël gegeven, kunnen niet falen want ze zijn gebaseerd op Gods getrouwheid en hangen niet af van Israëls handelwijze en zo zullen alle goede beloften aan Israël in vervulling gaan gedurende de zeven jaren van de zeventigste week. De Joden

en de christelijke kerk staan volkomen gescheiden met elk hun eigen hoop, toekomst en zegeningen. Maar is er werkelijk wel zo'n groot verschil tussen de Joden en Gods kerk? Worden zij elk apart op een verschillende wijze gezegend en gered? Er wordt beweerd dat Abrahams nageslacht tweevoudig is: *“als de sterren des hemels en als het zand aan de oever van de zee.”* Gen. 22:17. De gelovigen uit de heidenen vormen ‘de sterren des hemels’ met een hemelse roeping; terwijl de Joden ‘het zand aan de oever van de zee’ vertegenwoordigen met een aardse bestemming. Maar hoewel dit aardig lijkt te zijn bedacht, is het toch slechts een eigenmachtige uitleg want het vergelijk met “de sterren des hemels” wordt ook op het volk Israël toegepast. Mozes sprak tot geheel Israël aan de overzijde van de Jordaan: *“De HERE, uw God, heeft u vermenigvuldigd en zie, heden zijt gij zo talrijk als de sterren des hemels.”* Deut. 1:1, 10. Het volk Israël wordt dus óók met ‘de sterren des hemels’ vergeleken en niet alleen met ‘het zand aan de zee.’ 1 Kon. 4:20. Cf. Deut. 10:22. 28:62. 1 Kron. 27:23. Neh. 9:23.

Het is niet volgens de Schrift om een duidelijke scheidslijn te trekken tussen het Joodse volk Israël en de christenen uit de heidenen. De Schrift leert ons heel duidelijk: *“Want er is geen onderscheid tussen Jood en Griek.”* Rom. 10:12. *“Hierbij is geen sprake van Jood of Griek, van slaaf of vrije, van mannelijk en vrouwelijk: gij allen zijt immers één in Christus Jezus. Indien gij nu van Christus zijt, dan zijt gij zaad van Abraham, en naar de belofte erfgenamen.”* Gal. 3:28, 29. Er is geen onderscheid! Zij die Christus toebehoren zijn allen één en zaad van Abraham. Als allen één zijn, kunnen we dan ooit stellen dat er sprake is van verschillend zaad? Zij zijn allen zaad van Abraham en naar de belofte erfgenamen. Erfgenamen waarvan? De ene groep van hemelse zegeningen met een hemelse bestemming en de andere groep erfgenaam van aardse zegeningen met een aardse verblijfplaats? We lezen uitdrukkelijk: *“Zij, die uit het geloof zijn, worden dus gezegend tezamen met de gelovige Abraham... Zo is de zegen van Abraham tot de heidenen gekomen...”* Gal. 3:9, 14. Kan er ooit sprake zijn van een verschillende zegen met een afzonderlijke bestemming wanneer zij die uit het geloof zijn samen met Abraham worden gezegend? Neen, de gelovigen uit de heidenen hebben geen ándere zegen ontvangen. De zegen van Abraham is tot hen gekomen. Ze zijn als wilde loot geënt en hebben deel gekregen aan de saprijke wortel van de olijf. Rom. 11:17. De gelovigen uit de heidenen zijn niet op een ándere boom met een ándere wortel geënt, neen ze hebben deel gekregen aan dezelfde saprijke wortel en delen mee in dezelfde zegeningen. En wanneer de weggebroken takken van Israël niet bij hun ongeloof blijven, zullen zij weer worden geënt. Rom. 11:23. God heeft aan de gelovigen uit de heidenen ontferming betoond opdat *“ook zij thans ontferming zouden vinden”* Rom. 11:31, en opnieuw kunnen worden geënt. En zo is het duidelijk dat er geen onderscheid is tussen Jood en heiden. Ze maken samen deel uit van dezelfde boom en ontvangen dezelfde saprijke zegeningen van dezelfde wortel, terwijl het Joodse volk Israël

niet pas in de tijd van het einde, tijdens de veronderstelde zeventigste week, ontferming zou vinden, neen, de apostel schrijft: thans; hij maakt onmiskenbaar duidelijk dat zij in zijn dagen reeds ontferming zouden vinden. (ina kai autoi nun eleuthosin. Nestle, Novum Test. Graece, p. 415.) Het Griekse woordje ‘nun’ betekent: ‘nu, op dit moment van de onmiddellijke tegenwoordigheid.’ Arndt & Gingrich, p. 547.

Er wordt verondersteld dat Abraham in een andere dispensatie leefde met andere geloofskennmerken en uitzichten dan de nieuwtestamentische christenen, maar de apostel Paulus schrijft ronduit: *“Op dezelfde wijze heeft ook Abraham God geloofd en het is hem tot gerechtigheid gerekend. Gij bemerkt dus, dat zij, die uit het geloof zijn, kinderen van Abraham zijn. En de Schrift, die tevoren zag, dat God de heidenen uit geloof rechtvaardigt, heeft tevoren aan Abraham het evangelie verkondigd: In u zullen alle volken gezegend worden. Zij, die uit het geloof zijn, worden dus gezegend tezamen met de gelovige Abraham.”* Gal. 3:6-9.

We kunnen geen onderscheid maken. Abraham heeft op dezelfde wijze God geloofd. Ook heeft Abraham geen verschillende kinderen die met een aparte bestemming worden gezegend, want zij die uit het geloof zijn worden dus gezegend tezamen met de gelovige Abraham. Wanneer de ene groep in de hemel met hemelse zegeningen wordt gezegend en de andere groep op aarde met aardse zegeningen, dan kunnen zij nooit samen met Abraham worden gezegend want we mogen nu eenmaal niet verwachten dat Abraham op twee volkomen verschillende plaatsen tegelijk zal zijn.

Eén weg van behoud

De Bijbel biedt geen grond voor verschillende manieren van redding waarbij degenen die tijdens oudtestamentische dispensaties leefden, door werken der wet zouden zijn gered en die uit nieuwtestamentische tijden, door geloof, alsof we te maken zouden hebben met een veranderlijke God die op bepaalde tijdsperiodes heel verschillend met de mens om zou gaan. In het oude testament zag men met behulp van de offerwetten in het geloof uit naar de komst van het Lam Gods als de Verlosser. Na het volbrachte offer van Christus was er geen noodzaak meer voor het brengen van offers, de schaduwdiensten hadden nu plaats gemaakt voor de werkelijkheid, maar daardoor werd geen ander plan van verlossing ingevoerd met andere voorwaarden. Geloof, gehoorzaamheid en genade zijn voor de mens door alle eeuwen heen noodzakelijk geweest om te kunnen worden gered.

Als Christus komt zullen de gestorven gelovigen worden opgewekt om samen met de levende gelovigen met Christus te worden opgenomen, terwijl de ongelovigen, die in leven zijn, zullen worden gedood. Wie zullen er dan nog op aarde leven? Als de dag des Heren komt, lezen we: *“Volkomen zal Ik alles van*

de aardbodem wegvagen...” De gelovigen zullen als genodigden voor Gods maaltijd geheiligd zijn, terwijl bezoeking gedaan wordt over hen die uitheemse kleding dragen. *“Ja, een verschrikkelijk einde zal Hij alle inwoners der aarde bereiden.”* Zefanja 1:2, 3, 7, 8, 17, 18. Zie ook: Jes. 11:4. 24:1,3. 13:6-9. Jer. 4:25. 25:31-33.

Alle inwoners der aarde hebben hun kans gehad om voor God te kiezen. De Schrift zegt ons: *“zie, nú is het de tijd des welbehagens, zie nú is het de dag des heils.”* 2 Cor. 6:2. De Schrift zegt niet dat er straks, na de komst van Christus, ook nog een tijd van welbehagen zal aanbreken. Neen, integendeel, nú is het de dag des heils. De aarde zal straks bij de komst van Christus zonder inwoners worden achtergelaten. Al Gods kinderen zullen zijn opgenomen en alle ongelovigen gedood. Pas aan het eind van de duizend jaar zal de geliefde stad Gods, het nieuwe Jeruzalem, met al Gods kinderen vanuit de hemel neerdalen op deze aarde, terwijl de overige doden, die niet geheiligd zijn en daarom geen deel konden hebben aan de eerste opstanding, dan zullen worden opgewekt. Zij zullen door het vuur het laatste oordeel ontvangen terwijl de aarde door het vuur zal worden gereinigd. De heilige stad, een nieuw Jeruzalem zal dan op een nieuwe aarde zijn gevestigd. Opb. 20:5, 9, 10. 21:1, 2.

Er zal bij de komst van Christus geen groep overblijven die nog eens opnieuw een kans zal krijgen om het goede te kiezen. Hoe zou dat ooit kunnen bestaan voor een rechtvaardig God? Hoe kunnen we dat verenigen met al diegenen die vóór de komst van Christus zijn gestorven? Hebben zij dan pech dat ze eerder hebben geleefd? Mogen zij dan, eerlijkheidshalve, ook niet een tweede kans krijgen toebedeeld?

Neen, God kent geen partijdigheid. Deut. 10:17. *“Jezus Christus is gisteren en heden dezelfde en tot in eeuwigheid.”* Hebr. 13:8. Hij geeft een ieder gelijke kansen en houdt er geen verschillende manieren van redding op na. Israël en Gods gemeente maken deel uit van één en dezelfde olijfboom en vormen daarom een duidelijke eenheid. Rom. 11:17-24. Gans Israël dat behouden zal worden omvat alle getrouwe gelovigen waarbij geen onderscheid is tussen Jood en heiden. Rom. 11:25. Rom. 10:12. Alle gelovigen vormen een eenheid en ontvangen dezelfde voorrechten en zegeningen met dezelfde bestemming want *“het zal worden één kudde, één herder.”* Joh. 10:16. De gelovigen uit de heidenen zijn in Christus niet meer *“uitgesloten van het burgerrecht Israëls en vreemd aan de verbonden der belofte.”* Efeze 2:12. Christus heeft de tussenmuur weggebroken. Zij zijn *“dan geen vreemdelingen en bijwoners meer maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods.”* Efeze 2:14, 19. En zo is er *“één lichaam en één Geest, gelijk gij ook geroepen zijt in de ene hoop uwer roeping, één Here, één geloof, één doop, één God en Vader van allen, die is boven allen en door allen en in allen.”* Efeze 4:4-6.

En zo zal er ook één wederkomst van Christus zijn om al zijn getrouwe gelovigen op te nemen in Zijn eeuwig koninkrijk. Laten we ons als kinderen des lichts door Gods genade waakzaam en eensgezind op die grote gebeurtenis aller tijden voorbereiden, opdat die dag ons niet als een dief zal overvallen. 1 Thess. 5:4.

Zie voor verdere studie ook de beide boekjes: “De Toekomst van Israël” volgens het Oude en het Nieuwe Testament, en het boekje: “De Onmisbare Boodschap uit Gods Heiligdom.” Te bestellen via Jan Voerman voermanjan@hotmail.com

